

THE SARUM RITE
Breviarium Sarisburiense cum nota.

Tome A.
Fascicule 20.
Pages [739]-[790].

Commune sanctorum
extra tempus paschale.
In natali plurimorum martyrum.

Edited by William Renwick.

Hamilton Ontario.
The Gregorian Institute of Canada.
MMXII.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien de Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at: www.sarum-chant.ca

This document first published July 1 2012.
Revised October 2012, June 2022.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2012.

¶ *In natali plurimorum martyrum
extra tempus paschale.*

Ad vesperas.

Super psalmos [antiphona per totum annum].¹

AS:641; 1519-C:19r; 1531-P:72v.

Ant.

I.v.

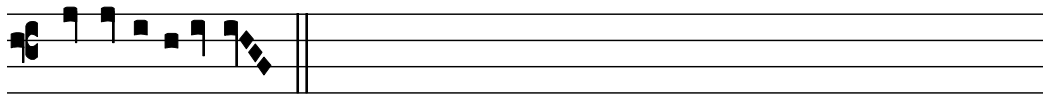

4733.

Ancti per fi-dem * vi-cé-runt regna, ope-rá-ti

sunt justí-ci-am : a-dép-ti sunt promís-si- ónes.

S. A. E.

Psalmi feriales.

Capitulum. Sapientie x. (17.)

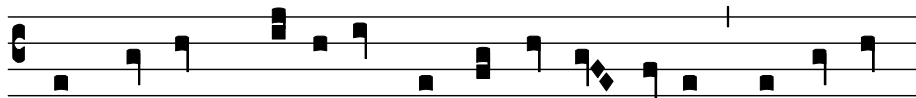
R Eddet Deus mercédem labórum | eos in via mirábili.
sanctórum suórum : et dedúcet

R̃. In circúitu. infra 9. [768].

[**¶** *In festis ix. lectionum plurimorum martyrum sive confessorum dicatur hic cantus ad primas vesperas tantum per totum annum super hunc hymnum.*]²

HS:115r; 1519-C:19r; 1531-P:72v.

Hymn.
VII.

8390.

Anctó-rum mé-ri-tis * íncli-ta gáu-di- a, Pangámus

A-20.

[739]

só-ci- i gestáque fór-ti- a : Nam gliscit á-nimus próme-re cán-
ti-bus, Vic-tó-rum ge-nus ópti-mum. 2. Hi sunt quos ré-ti-
nens mundus inhór-ru- it, Ipsum nam sté-ri-li flo-re per
á- ri-dum : Spre-vé-re pé-ni-tus teque se-cú-ti sunt, Rex
Christe bone cé-li- tus. 3. Hi pro te fú-ri- as atque fe-ró- ci-
a, Calcá-runt hó-mi-num se-váque vér-be-ra : Cessit his
lá-ce-rans fórti-ter úngu-la, Nec carpsit pe-netrá-li- a.
4. Ce-dúntur glá-di- is mo-re bi-dén-ti- um, Non murmur ré-

so-nat non que-rimó- ni- a : Sed corde tá-ci-to mens be-ne
cónsci- a, Consérvat pa-ti- énci- am. 5. Que vox que pó-te-
rit lingua re-téx- e-re, Que tu martý-ri-bus mú-ne-ra pré- pa-
ras : Rubri nam flú- i-do sán-gui-ne láure- is, Di- tántur be-
ne fúlgi- dis. 6. Te summa Dé- i-tas u-náque pós-cimus,
Ut culpas áblu- as nóx-i- a súbtra-has : Des pa-cem fámu-lis
nos quoque gló-ri- am, Per cuncta ti-bi sé-cu- la. A-men.

[73r.]

[**C** In festis ix. lectionum plurimorum martyrum sive confessorum ad matutinas dicatur hic cantus super hunc hymnum.]³

HS:116r; 1519-C:19r; 1531-P:72v.

Hymn.
III.

Anctó-rum mé-ri-tis * íncli-ta gáudi- a, Pangámus só-

ci- i gestáque fórti- a : Nam gliscit á-nimus próme-re cánti-

bus Victó-rum ge-nus óp-timum. 2. Hi sunt quos ré-ti-nens

mundus inhórru- it, Ipsum nam sté-ri-li flo-re per á-ri-dum :

Spre-vé-re pé-ni-tus teque se-cú-ti sunt, Rex Christe

bo-ne cé-li-tus. 3. Hi pro te fú-ri- as atque fe-ró-ci- a,

Calcá-runt hómi-num se-váque vérbe-ra : Ces-sit his lá-ce-rans

fórti-ter úngu-la, Nec carpsit pe-netrá-li-a. 4. Ce-dúntur
glá-di-us mo-re bi-dé-nti-um, Non murmur ré-so-nat non
que-rimó-ni-a : Sed corde tá-ci-to mens be-ne cónsci-a,
Consérvat pa-ti-énci-am. 5. Que vox que pó-te-rit lingua
re-téx-e-re, Que tu marty-ri-bus mú-ne-ra pré-pa-ras :
Rub-ri nam flú-i-do sán-gui-ne láure-is, Di-tántur be-ne
fúl-gi-dis. 6. Te summa Dé-i-tas u-ná-que póscimus, Ut
culpas áblu-as nóx-i-a súb-tra-has : Des pa-cem fá-mu-lis

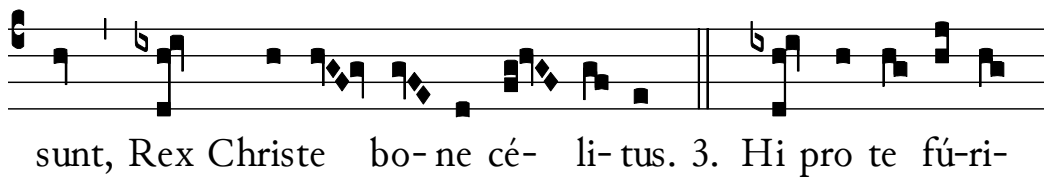
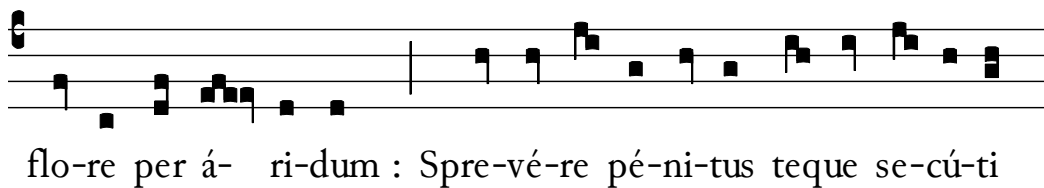
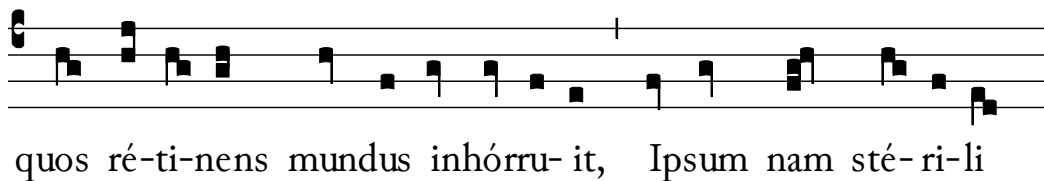
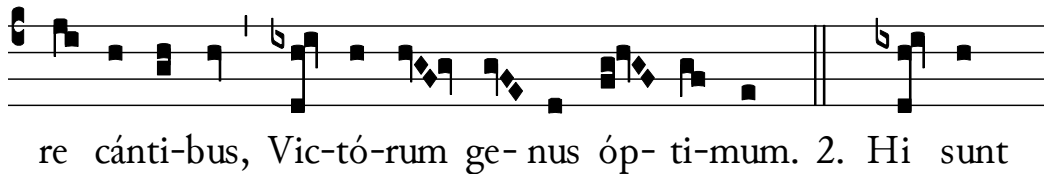
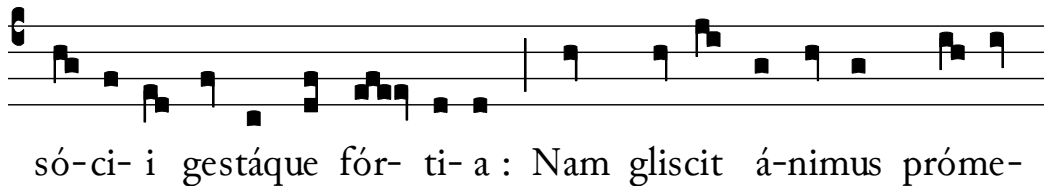
[*In festis ix. lectionum plurimorum martyrum sive confessorum ad primas vesperas et ad matutinas pro dispositione cantoris dicatur hic cantus sequens.*]⁴

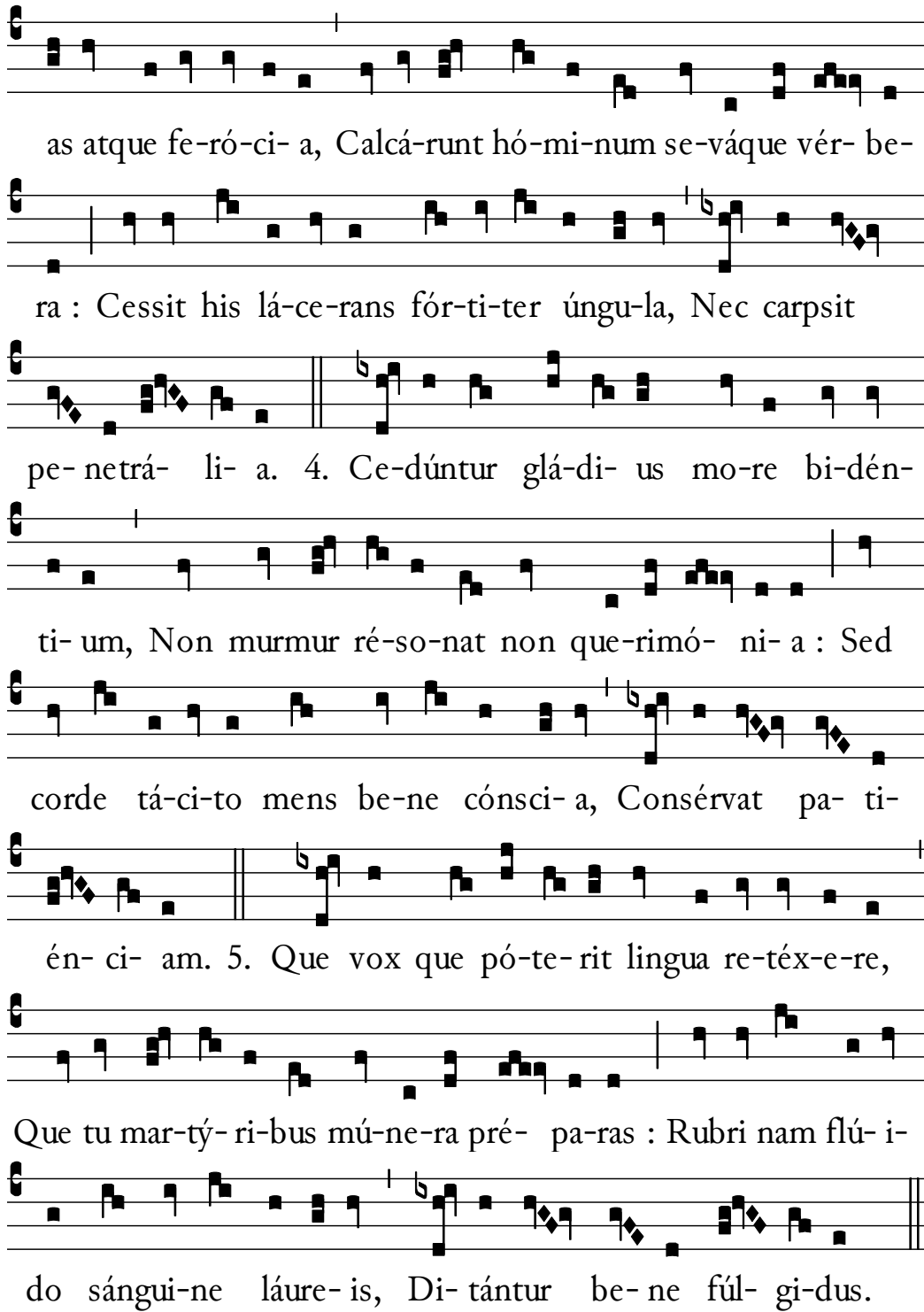
HS:117v; 1519-C:19r; 1531-P:72v.⁵

Hymn.
IV.

Anctó- rum mé- ri- tis * íncli- ta gáudi- a, Pangámus

as atque fe-ró-ci- a, Calcá-runt hó-mi-num se-váque vér- be-
ra : Cessit his lá-ce-rans fór-ti-ter úngu-la, Nec carpsit
pe-netrá- li- a. 4. Ce-dúntur glá-di- us mo-re bi-dén-
ti- um, Non murmur ré-so-nat non que-rimó- ni- a : Sed
corde tá-ci-to mens be-ne cónsci- a, Consérvat pa- ti-
én- ci- am. 5. Que vox que pó-te-rit lingua re-téx-e-re,
Que tu mar-tý- ri-bus mú-ne-ra pré- pa-ras : Rubri nam flú- i-
do sán-gui-ne láure- is, Di- tántur be- ne fúl- gi- dus.

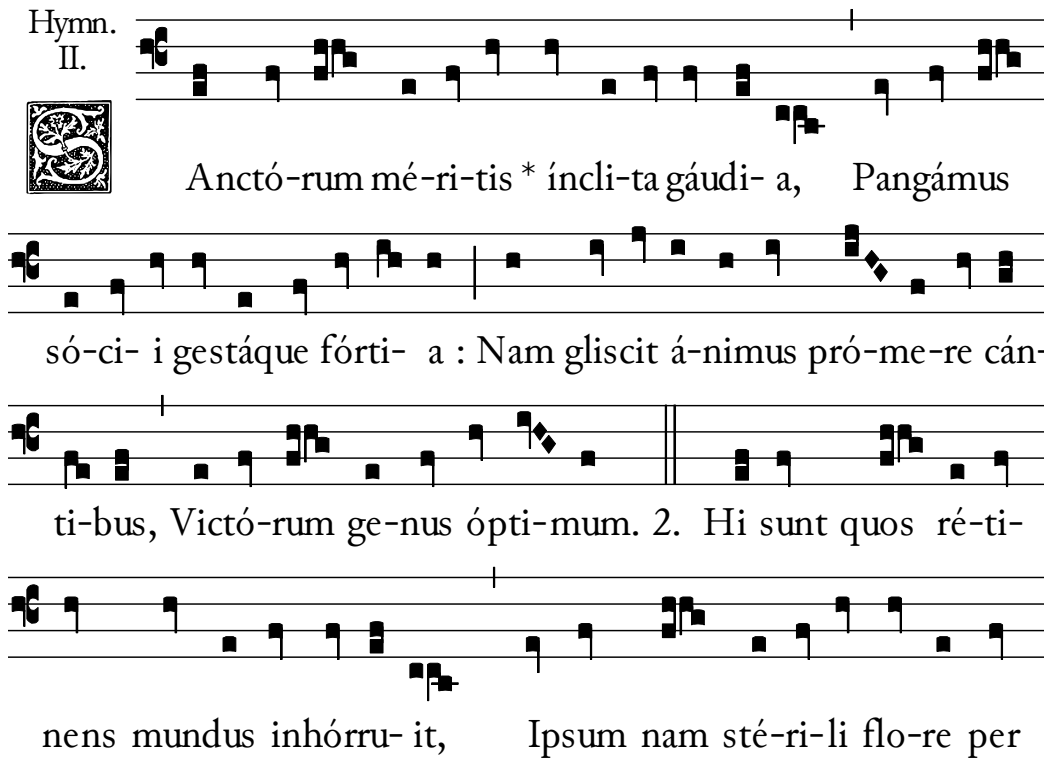

6. Te summa Dé- i- tas u-náque póscimus, Ut culpas áb-lu-
as nóx-i- a súb-tra-has : Des pa-cem fámu-lis nos quoque
gló-ri- am, Per cuncta si- bi sé- cu- la. Amen.

[*In festis iij. lectionum plurimorum martyrum sive confessorum sine regimine chori dicatur hic cantus ad vesperas et ad matutinas per totum annum.*]⁶

HS:119r; 1519-C:19v; 1531-P:72v.⁷

Hymn.
II.

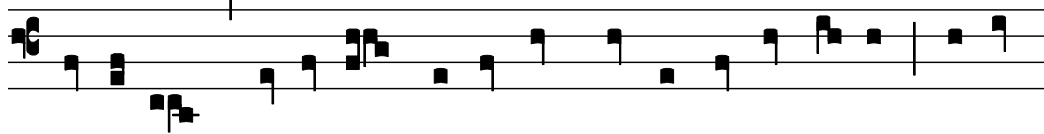
Anctó-rum mé-ri-tis * íncli-ta gáudi- a, Pangámus
só-ci- i gestáque fórti- a : Nam gliscit á-nimus pró-me-re cán-
ti-bus, Victó-rum ge-nus ópti-mum. 2. Hi sunt quos ré-ti-
nens mundus inhórru- it, Ipsum nam sté-ri-li flo-re per

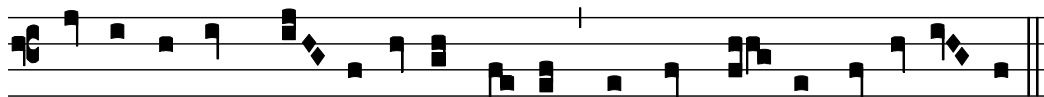
á-ri-dum : Spre-vé-re pé-ni-tus te-que se-cú-ti sunt, Rex

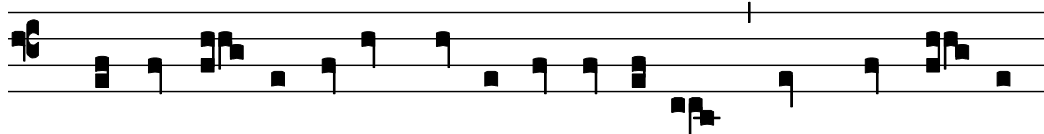
Christe bone cé-li- tus. 3. Hi pro te fú-ri- as atque fe-

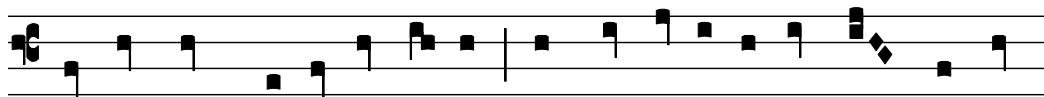
ró-ci- a, Calcá-runt hó-mi-num se-vá-que vér-be-ra : Cessit

his lá-ce-rans fór-ti-ter úngu-la, Nec carpsit pe-netrá-li- a.

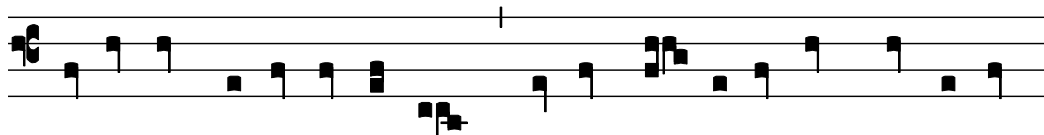
4. Ce-dúntur glá-di- is mo-re bi-dénti- um, Non murmur ré-

so-nat nec que-rimó-ni- a : Sed corde tá-ci-to mens be-ne

cónsci- a, Consérvat pa-ti-énci- am. 5. Que vox que pó-

te-rit lingua re-téx-e-re, Que tu mar-tý-ri-bus mú-ne-ra

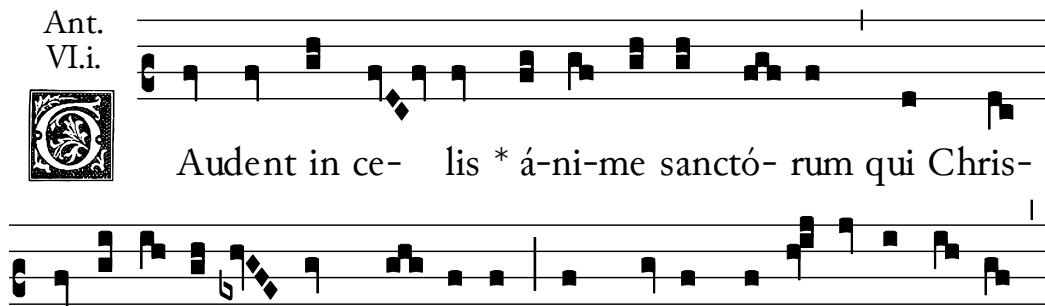

pré-pa-ras : Rubri nam flú-i-do sán-gui-ne láure-is, Di-tán-
tur be-ne fúl-gi-dis. 6. Te summa Dé-i-tas u-ná-que pósci-
mus, Ut culpas áblu-as nóx-i-a súb-tra-has : Des pa-cem
fá-mu-lis nos quo-que gló-ri-am, Per cuncta ti-bi sé-
cu-la. Amen.

℣. Letámini in Dómino et exultáte justi.

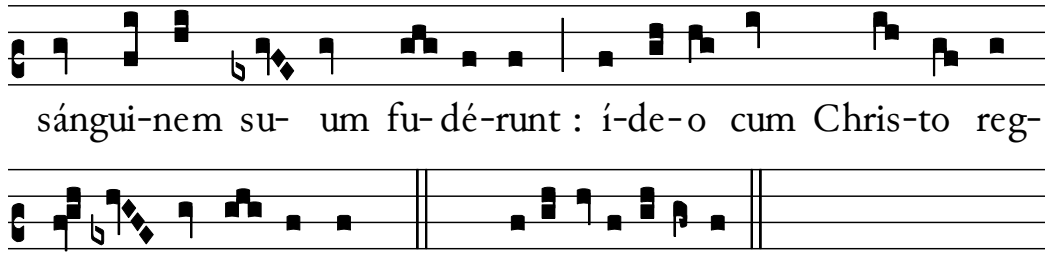
℟. Et gloriámini omnes recti corde.

AS:641; 1519-C:19v; 1531-P:73r.⁸

2927. Ant.
VI.i.

Audent in ce-lis * á-ni-me sanctó-rum qui Chris-
ti vestí-gi-a sunt se-cú-ti : et qui-a pro e-jus amó-re

sángui-nem su- um fu-dé-runt : í-de-o cum Chris-to reg-
ná-bunt in e- térnam. *Ps. Magnificat. 64**.

Alia ant.

AS:641; 1519-C:20r; 1531-P:73r.

Ant. 3442.

Li.

S-ti sunt sancti * qui pro De- i amó-re mi-nas
hómi-num contempsé-runt : sancti márti-res in regnum e-
térnum ex-últant cum ánge-lis. O- quam pre-ci-ó-sa est
mors sanctó-rum qui assí-du-e assís-tunt ante Dómi-num :
et ab ínvi- cem non sunt se-pa-rá-ti. *Ps. Magnificat. 53**.

He predictae due antiphonae dicuntur alternis vicibus per ebdomadam in festis plurimorum martyrum tam iij. lectionum quam ix. lectionum super ps. Magnificat. vel

ad memoriam eorundem sanctorum : ita tamen quod semper in primis dicatur antiphona
Gaudent in celis.

¶ *In natali⁹ plurimorum martyrum non pontificum dicitur hec oratio.*

Om̄nipotens sempitérne Deus, da nobis sanctorum mártýrum tuorum *N.* et *N.* ita digne mérita venerári : quátenus [et]¹⁰ ab instán-

tibus liberémur perículis, et digni efficiámur gáudiis sempitérnis. Per Dóminum.

¶ *In natali plurimorum martyrum et pontificum [dicatur hec]¹¹ oratio.*

Om̄nipotens sempitérne Deus qui in sanctorum mártýrum tuorum atque pontificum *N.* et *N.* córdibus flammam tue dilectiónis

accendísti : da méntibus nostris eándem fidei caritatisque virtútem, ut quorum gaudémus triúmphis, proficiámus exémpis. Per Dóminum.

[¶ *Item alia oratio plurimorum martyrum non pontificum.*

Oratio.

Deus qui nos concédís sanctorum mártýrum tuorum *N.* et *N.* natalícia cólere da nobis in etérna

beatitúdine de eórum societáte gaudére. Per.

Alia oratio.

Concède quésumus omnipotens Deus, ut sanctorum mártýrum tuorum *N.* et *N.* quórum celebrámus

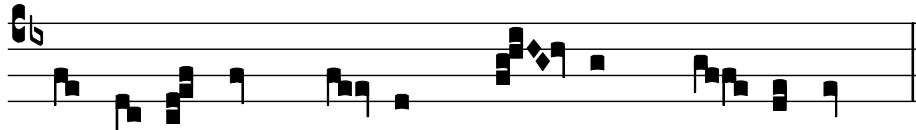
victórias : participémur et prémiis. Per Dóminum.]¹²

¶ *Ad matutinas.*

In festis ix. lectionum tantum.

AS:642; 1519-C:20v; 1531-P:73r.¹³

Invit.
IV.i.

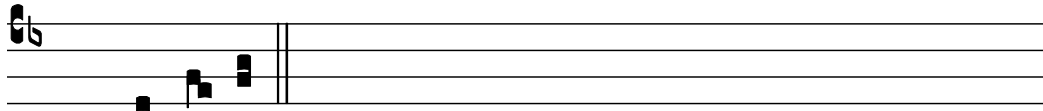

- do-ré-mus * re- gem mag- num Dó- mi-num.

1015.

†Qui in sanctis su- is semper est mi-rá- bi- lis.

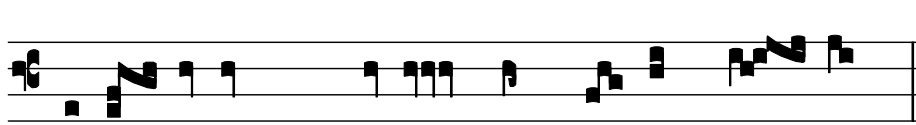

Ps. Ve-ní-te. 13*.

¶ In festo ix. lectionum et in festis iij. que habent invitatorium duplex.¹⁴

AS:642; 1519-C:20v; 1531-P:73r.¹⁵

Invit.
IV.i.

I-rá- bi-lem * De-um in sanctis su- is.

1105.

†Ve-ní-te a-do-rémus col- laudán-tes. Ps. Ve-ní-te. 13*.

¶ In festis iij. lectionum que non habent invitatorium duplex.¹⁶

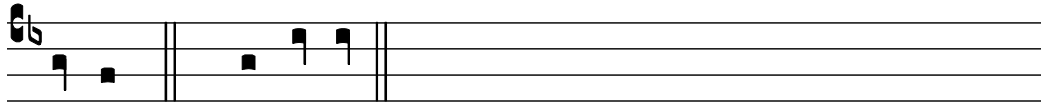
AS:642; 1519-C:20v; 1531-P:73r.

Invit.
VI.iii.

Egem már-ty-rum * Dó-mi-num. †Ve-ní-te a-do-

1137.

rémus. *Ps.* Ve-ní-te. 35*.

Hymnus. Sanctórum méritis. [742].

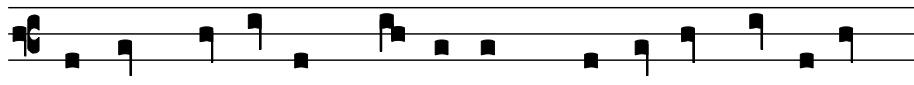
¶ *In j. nocturno.*

AS:642; 1519-C:20v; 1531-P:73r.¹⁷

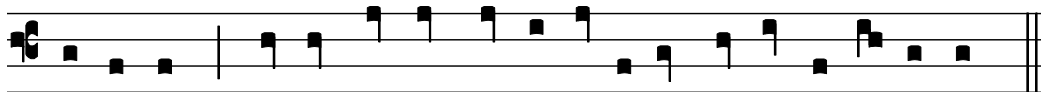
1. Ant.

IV.iii.

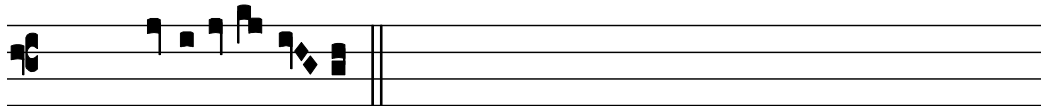
4847.

E-cus de-cúrsus * aquá-rum plantá-vit ví-ne-am

justó-rum : sed in le-ge Dómi-ni fu- it vo-lúntas e- ó-rum.

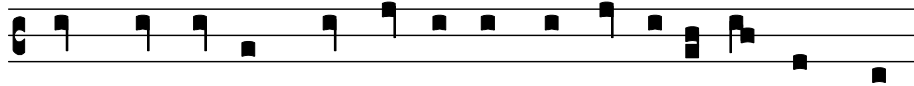
Ps. Beátus vir. (*j.*) [12].

AS:642; 1519-C:20v; 1531-P:73r.¹⁸

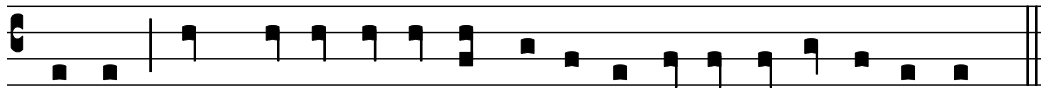
2. Ant.

VII.ii.

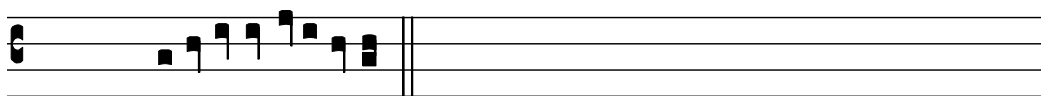
5100.

Anquam aurum * in forná-ce pro-bá-vit e-léc-tos Dó-

mi-nus : et qua-si ho-lo-cáusta accé-pit il-los in e-térnum.

Ps. Quare fremuérunt. (*ij.*) [12].

AS:642; 1519-C:21r; 1531-P:73r.

3. Ant.

VII.ii.

4881.

I co-ram homí-ni-bus * torménta passi sunt : spes e-

lectó-rum est immortá-lis in e-térnum. *Ps.* In Dómino confido. (x.) [19].

℣. Letámini in Dómino. [748].

Lectio j.

Augustini, *Sermo 25. de sanctis.*¹⁹

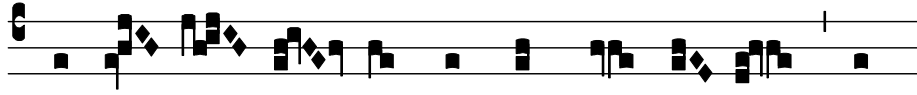
Salmus qui cantátur Dómino vidétur sanctis martýribus conveníre. Sed si membra Christi sumus : sicut esse debémus ad omnes nos pertinére intelligámus. Qui sémant in láchrymis : in gáudio metent. Eúntes ibant et flebant, mit-téntes sémina sua. Veniéntes autem vénient cum exultatióne : portántes manípulos suos. Quo eúntes, et unde

veníentes ? Qui seminántes in lá-chrymis ? Que sunt sémina ? Qui manípuli ? Eúntes in mortem : veni-éntes a morte. Eúntes nascéndo : veniéntes resurgéndo. Seminántes ópera bona : meténtes mercédem etérnam. Sémina ergo nostra sunt : quicquid boni fecérimus. Manípuli : quod in fine recipiémus.

AS:642; 1519-C:21r; 1531-P:73r.²⁰

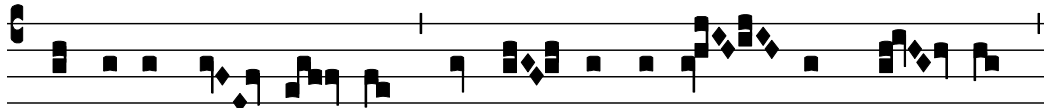
1. Resp.

VIII.

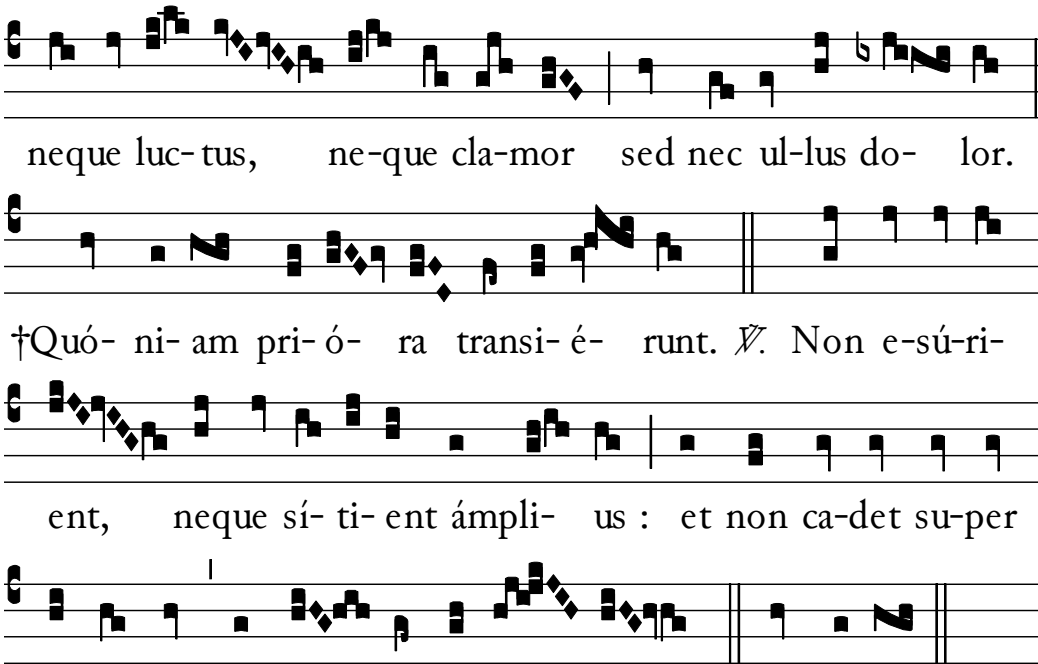

6013.

Bstér- get De- us * omnem lá-chry-mam ab

ó-cu-lis sanc-tó- rum et jam non e-rit ámpli- us

neque luc-tus, ne-que cla-mor sed nec ul-lus do- lor.

6013b. †Quó- ni- am pri- ó- ra transi- é- runt. ⁊. Non e-sú-ri-
ent, neque sí- ti- ent ámpli- us : et non ca-det su-per
il-los sol, neque ul-lus es- tus. †Quó- ni- am.

Lectio secunda.

SI ergo bona sémina, sunt bona ópera, quare cum láchrymis : cum hilárem datórem díligat Deus ? Hic primum vidéte charíssimi : quómo- modo máxime ad beátos mártýres verba ista pertíneant. Nulli enim tantum impendérunt : quantum illi qui seípsos impendérunt : sicut dicit apóstolus Paulus, Et ipse impendar pro animábus vestris. Impendérunt enim seípsos confiténdó Christum, et

impléndó in ejus adjutório quod dictum est, Ad mensam magnam sedísti : scito quóniam tália opórtet te preparáre. Que est mensa magna : nisi unde accípimus corpus Christi et sánguinem ? Quid est : Scito quóniam tália opórtet te preparáre : nisi quod beátus Johánnes expónit, Sicut Christus pro nobis ánimam suam pósuit, sic et nos debémus pro frátribus ánimas pónere ?

AS:643; 1519-C:21r; 1531-P:73r.²¹

2. Resp.

VIII.

I-ri sanc- ti * glo-ri- ó- sum sánqui- nem

7906.

fu-dé- runt pro Dómi- no : ama-vé- runt Chris-

tum in vi-ta su- a imi-tá- ti sunt e- um in mor-

te su- a. †Et í-de-o co-ró- nas tri- umphá-les

me-ru- é- runt. ✠. U-nus spí-ri-tus et u-na fi- des

7906a.

e- rat in e- is. †Et í-de-o.

Lectio tertia.

[73v.]

Ecce quantum sancti mártýres
impendérunt. Sed nunquid pe-
riérunt, quando securitátem a Dó-
mino étiam de capíllo accepérunt ?
Perit manus, ubi non perit pilus ?
Perit caput, ubi non perit capíllus ?

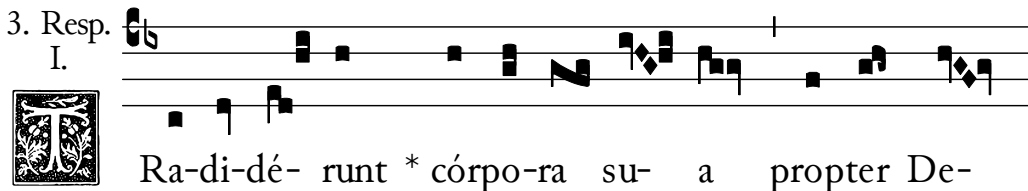
Ubi non perit pálpebra, perit óculus ?
Hac ergo magna securitáte accépta :
impendérunt seípsos. Opéribus ergo
bonis seminémus cum tempus est :
dicénte Apóstolo, Qui parce séminat :
parce et metet. Infatigábiles inquit

cum tempus habemus operemur bonum ad omnes : máxime autem ad domésticos fidei. Et iterum, Bonum inquit faciéntes non deficiámus : tém-pore enim suo metémus. Qui defé- cerit in sémine : non gaudébit in messe. Quare ergo cum láchrymis, cum ómnia ópera nostra habére débeant hilaritátem ? Et quidem de

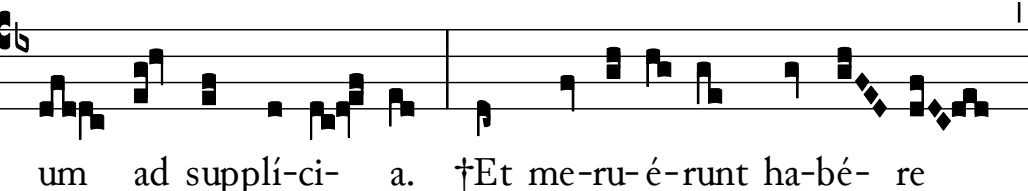
martýribus dici potest : quia in lá- chrymis seminavérunt. Fórtiter enim certavérunt : et in magnis tribu- latiónibus fortes fuérunt. Nam ut eórum láchrymas Christus consola- rétur : tránstulit eos, et transfigurávit eos in se, et dixit, Tristis est ánima mea usque ad mortem.

AS:643; 1519-C:21v; 1531-P:73v.²²

7772. 3. Resp. I.

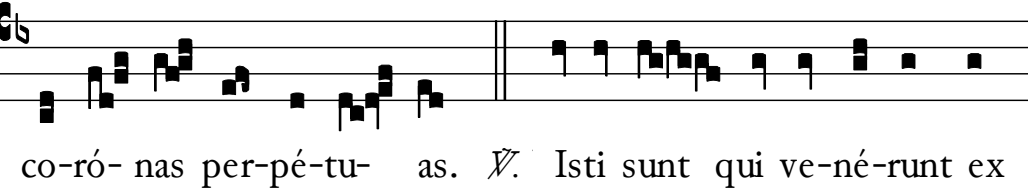

Ra-di-dé- runt * córpo-ra su- a propter De-

um ad supplí-ci- a. †Et me-ru-é-runt ha-bé- re

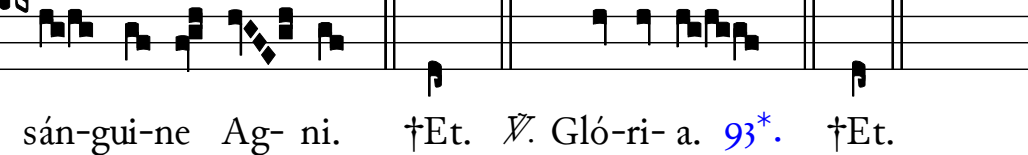
7772a.

co-ró- nas per-pé-tu- as. ✠. Isti sunt qui ve-né-runt ex

magna tri-bu-la-ti-ó- ne : et la-vé-runt sto-las su- as in

sán-gui-ne Ag- ni. †Et. ✠. Gló-ri- a. 93*. †Et.

¶ *In ij. nocturno.*

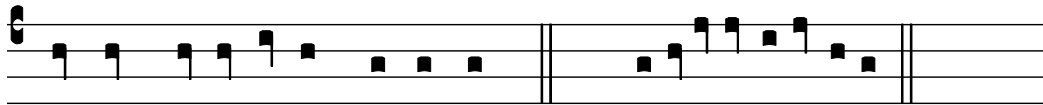
AS:644; 1519-C:21v; 1531-P:73v.

4. Ant.
VIII.i.

2095.

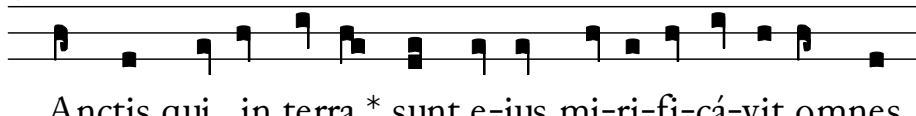
Abo sanctis me- is * lo-cum nomi-ná-tum in regno

Pa-tris me- i di-cit Dómi-nus. *Ps.* Dómine quis. (*xiiij.*) [23].

AS:644; 1519-C:21v; 1531-P:73v.²³

5. Ant.
IV.i.

4751.

Anctis qui in terra * sunt e-jus mi-ri-fi-cá-vit omnes

vo-lunta-tes me- as inter il-los. *Ps.* Consérva me. (*xv.*) [25].

AS:644; 1519-C:22r; 1531-P:73v.²⁴

6. Ant.
IV.iii.

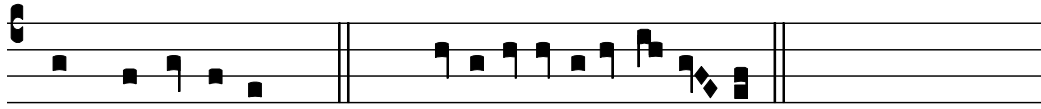

4734.

Ancti * qui spe-rant in Dómi-no ha-bé-bunt forti-

tú-di-nem : assúment pennas ut a-quí-le, vo-lá-bunt et

non de-fi-ci-ent. *Ps.* Dómini est terra. (xxiiij.) [93].

℣. Exúltent iusti in conspéctu. [195].

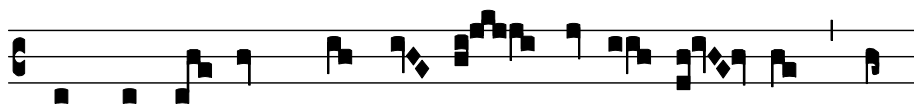
Lectio quarta.

Fratres mei, videtur michi quod caput nostrum : infirmióribus suis membris compássum est. Ne de se forte membra infirma desperárent, ut est humana fragilitas, et morte propinquante perturbaréntur, et dicerent, non se ad Deum pertinére, nam si pertinérent gaudérent : ideo prius Christus dixit, Tristis est ánima mea usque ad mortem. Pater si fieri potest : tránseat a me calix iste. Quis hoc dicit ? Que potéstas ? Que infirmitas ? Audíte quid dicit. Potes-

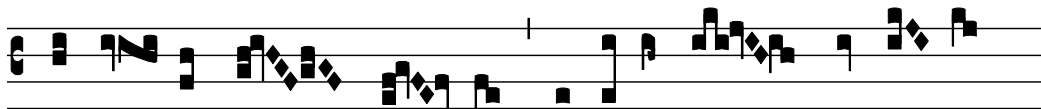
tátem hábeo ponéndi ánimam meam : et potestátem hábeo íterum suméndi eam. Nemo tollet eam a me : sed ego pono eam, et íterum sumo eam. Hec potéstas trístis erat : quando faciébat quod non fáceret nisi volúisset. Potestáte enim fecit : non conditióne. Quia ipse voluit : non quia Judéus pótuit. Transfigurávit Dóminus in se infirma membra córporis sui. Et forte de illis dictum est, Qui sémant in láchrymis, in gáudio metent : id est de infirmióribus.

AS:644; 1519-C:22r; 1531-P:73v.²⁵

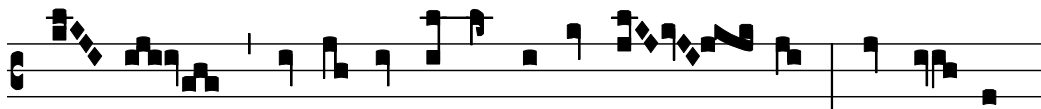
7592. 4. Resp.
VII.

Ancti tu- i * Dó-mi- ne mi-rá- bi- le con-

se-cú- ti sunt i- ter servi- éntes pre-cép- tis

tu- is ut inve-ni-réntur il-lé- si. †In a-quis

In natali plurimorum martyrum extra tempus paschale.

vá-li- dis terra appá-ru- it á-ri- da et in ma-ri
Rub- ro vi- a si-ne impe-di- mén- to. ✠. Víctri-
cem ma-num tu-am lauda-vé-runt pá-ri- ter : et de-
canta-vé-runt Dómi-ne nomen sanctum tu- um.

7592b.

†In a-quis.

Lectio quinta.

QUm enim in láchrymis se-
minábat ille, ipsíus Christi
magnus preco, quando dicébat, Ego
enim jam ímmolor, et tempus mee
resolútionis instat, bonum certámen
certávi, cursum consummávi, fidem
servávi, de cétero súperest michi
coróna justicie, coroná de manípulis ?
Súperest inquit michi coroná justicie :
quam reddet michi Dóminus in die
illa justus Judex. Quasi diceret, Red-
det michi messem : cui meípsum im-

péndo seméntem. Hec verba quan-
tum intelligimus fratres : exultántis
sunt non plorántis. Nunquid quando
ista dicébat, in láchrymis erat ?
Nonne símilis erat hilári datóri, quem
díligit Deus ? Ad infirmos ergo refe-
rámus hec verba, ut nec ipsi des-
pérent, qui in láchrymis seminavérunt
: quia et si seminavérunt in láchrymis,
transit tristícia cum fine, et venit
letícia sine fine. Verúntamen charís-
simi, ecce quómodo michi vidétur ad

omnes pertinere quod dictum est :
Qui seminant in lacrymis in gaudio
metent, euntes ibant et flebant mit-

tentes semina sua, venientes venient
cum exultatione, portantes manipulos
suos.

AS:644; 1519-C:22v; 1531-P:73v.²⁶

5. Resp.
VII.

7836. Erbe-ra carni-fi-cum * non timu-é-runt
sanc-ti De-i mo-ri-éntes pro Chris-ti nó-
mi-ne. †Ut he-ré-des fí-e-rent in domo
7836c. Dómi-ni. *℣.* Immá-ni-a e-nim pro Chris-to :
in su-is corpó-ri-bus pertu-lé-runt tor-mén-ta.
†Ut he-ré-des.

Lectio vi.

[74r.]

Audite si adjuvante Domino ex-
plicare potuero : quemadmodum
ad omnes nos pertineat, Euntes ibant

et flebant. Ex quo nascimur imus.
Quis enim stat ? Quis non ex quo
viam intravit, cogitur ambulare ?

Infans natus est : crescendo ámbulat. Mors finis est. Inde jam veniendum est : sed cum exultatione. Quis enim non plorat in via ista mala, quando ipse infans inde incipit ? Utique infans quando nascitur : de angustiis úteri in hujus mundi latitudinem funditur, de tenebris procedit ad lucem, et tamen de tenebris veniens ad lucem : plorare potest, ridere non potest. Et rident homines, et plorant homines. Et quando rident homines : plorandum est. Sed plorat alius damnum suum, plorat alius pressuram

suam, quia in carcere est constitutus : plorat alius quod amisit mortuum aliquem carissimorum suorum. Ille hinc, iste hinc. Justus unde ? Primo de his omnibus. Justus enim plorat veraciter plorantes steriliter : plorat plorantes, plorat ridentes. Quia et qui plorant de rebus vanis, inaniter plorant : et qui rident de rebus vanis, malo suo rident. Ipse ubique plorat. Plus ergo ipse plorat. Sed venient cum exultatione : portantes manipulos suos.

AS:645; 1519-C:22v; 1531-P:74r.²⁷

6. Resp. VI.

ve-ne-ránda * már-ty-rum glo-ri-ó-sa

cer-támi-na que in su-is corpó-ri-bus pro Chris-to

immá-ni-a pertu-lé-runt tormén-ta. †Et í-de-o

percí-pe-re me-ru-é-runt immarces-sí-bi-lem

7300.

In natali plurimorum martyrum extra tempus paschale.

7300c.

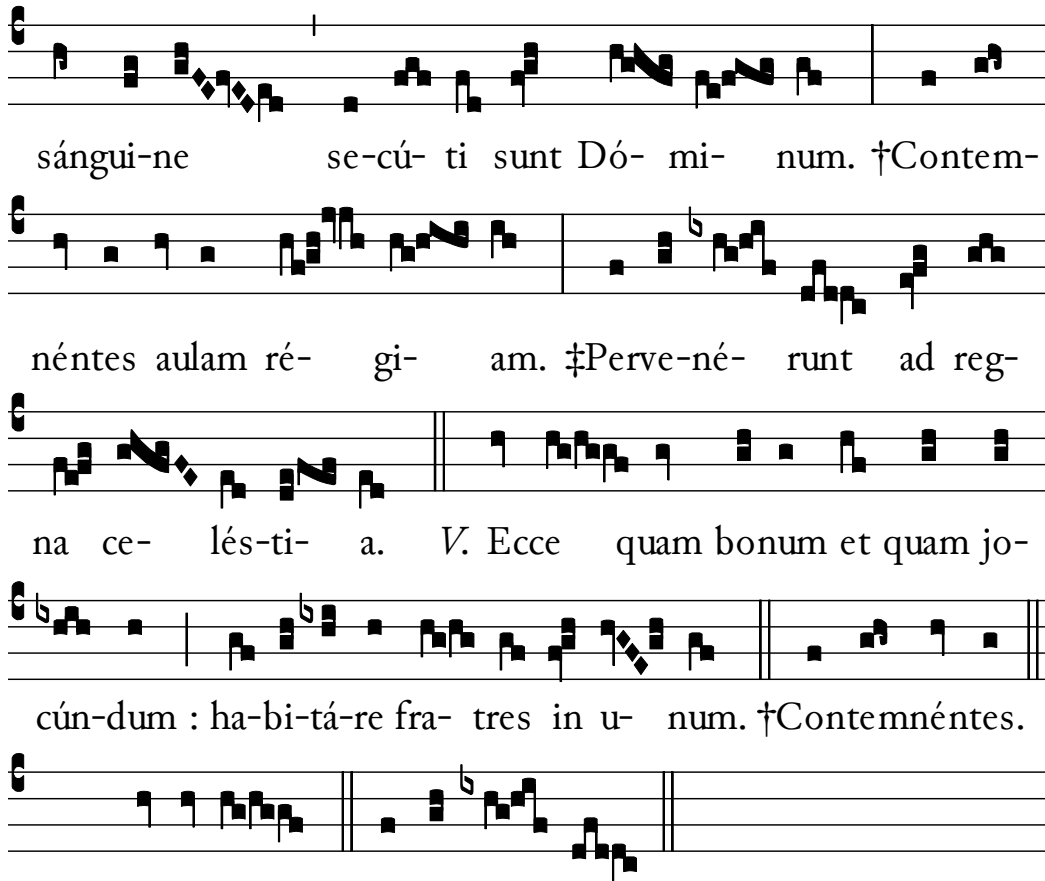
e-tér- ne gló- ri- e co- ró- nam. *℣.* Despéc-ta
namque pre-séntis vi-te lu-ce contemptóque su-ó-rum cór-
po-re cru-ci- á- tu, se-vi- éntem mundum De-i pro a-
mó-re vi-cé- runt. †Et í- de-o. *℣.* Gló- ri- a Pa-tri
et Fí-li- o : et Sprí- tu- i Sanc- to. †Et í- de-o.

❁ *In festis*²⁸ *quorumlibet fratrum martyrum, [responsorium Hec est vera fraternitas.]*²⁹ *etiam si hec in eadem ebdomada contigerint tam in primo nocturno quam in ij. vel iij. dicitur istud sequens* *℣.*

AS:645; 1519-C:23r; 1531-P:74r.³⁰

6. Resp.
I.
6804.

Ec est ve-ra * fra-tér- ni- tas que nunquam
pó- tu- it vi- o-lá- ri cer- tá-mi- ne, qui effú-so

sángui-ne se-cú-ti sunt Dó-mi-num. †Contem-
néntes aulam ré-gi-am. ‡Perve-né-runt ad reg-
na ce-lés-ti-a. V. Ecce quam bonum et quam jo-
cún-dum : ha-bi-tá-re fra-tres in u-num. †Contemnéntes.

6804a.

℣. Gló-ri-a. 93*. ‡Perve-né-runt.

³¹*Et hec sunt festa in quibus semper erit predictum R̄. iij. vel vj. quando medie lectiones de festis fiunt sanctorum scilicet Marci³² [et]³³ Marcelliani,³⁴ Gervasii et Prothasii, vij. fratrum, Cosme et Damiani [martyrum].³⁵*

❏ *In tertio nocturno.*

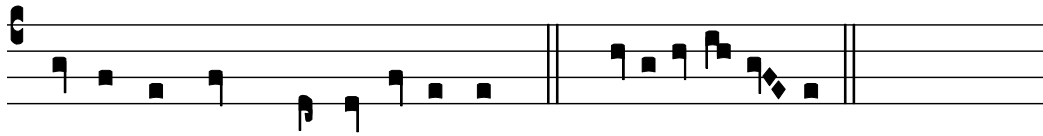
AS:647; 1519-C:23v; 1531-P:74r.³⁶

7. Ant.
IV.i.

Usti au tem * in perpé-tu-um vi-vent : et a-pud

3534.

Dómi-num est merces e-ó-rum. *Ps.* Exultáte justi. (*xxxij.*) [165].

AS:647; 1519-C:23v; 1531-P:74r.³⁷

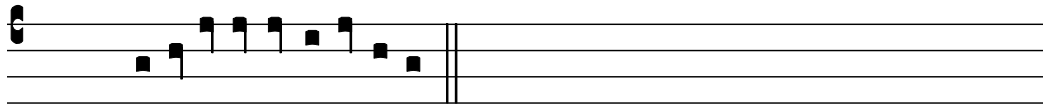
5168. 8. Ant.
VIII.i.

Ra-di-dé- runt * córpo-ra su-a propter De-um ad sup-

plí-ci-a : ut he-ré-des fí-e-rent in domo Dómi-ni.

Ps. Benedícam. (*xxxij.*) [166].

AS:647; 1519-C:23v; 1531-P:74r.³⁸

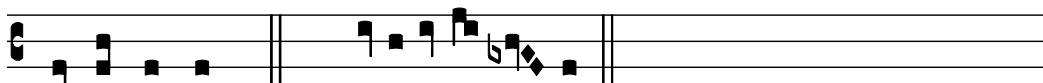
2524. 9. Ant.
IV.i.

C-ce merces * sanctó-rum co-pi-ó-sa est a-pud

De-um : ipsi ve-ro mórtu-i sunt pro Chris-to, et vi-vent

in e-térnum. *Ps.* Deus venérunt gentes. (*lxxvij.*) [254].

∅. Justórum ánime in manu Dei sunt. 426.

Evangelium. Secundum Lucam vj. (17).

IN illo tempore, Descendens Jesus de monte : stetit in loco campestri et turba discipulorum ejus : et multitudo copiosa plebis ab omni Judæa et Hierusalem : et maritima, et Tyri et Sidonis : qui venerant ut audirent eum : et sanarentur a languoribus suis. Et reliqua.

Sermo ex Commentario venerabilis Bede³⁹ presbiteri. (In Luce Evangelium, Lib. ii. cap. 21. 22.)⁴⁰

Turbe que de longe ad audiendum veniunt : descendentes in campum Domini curantur tactu. Discipuli quia in minoribus jam sunt instituti : in montis cacumine ad majora provehuntur. Ex quibus etiam eliguntur : qui eum transfiguratum secreto in monte speculentur. Unus

pre omnibus sublimioris sapientie fonte debriandus : Magistri recumbit in pectore. Raroque uspiam invenies vel turbas ad altiora Dominum sequi, vel quempiam debilem in monte curari : sed extincta febre libidinum, accensaque sapientie luce : pedetentim unumquemque ad culmen subire virtutum. Et ipse elevatis oculis in discipulos suos : dicebat, Beati pauperes : quia vestrum est regnum Dei. Et si generaliter omnibus loquitur : specialius tamen oculos Salvator in discipulos levat, ut his qui verba intenta cordis aure percipiunt, latius saporis intimi lumen aperiat.

AS:647; 1519-C:23v; 1531-P:74r.⁴¹

7. Resp. I.

Drop-ter * tes-tamen-tum Domi-ni et le-ges
pa-ter- nas sancti De- i persti- té- runt in amó- re fra-
ter- ni- tá- tis. †Qui- a u- nus semper fu- it spí-ri- tus

7440.

7440b.

in e- is et u- na fi- des. V. Fu- é- runt
 si- ne que- ré- la ante Dómi- num : et ab ínvi- cem non
 sunt se- pa- rá- ti. †Qui- a.

Lectio octava.

BEáti itaque páuperes, non útique omnes : sed illi tantúmmodo, qui omne presentis séculi tamétsi altum videátur pro níchilo culmen ducunt. Qui mérito regni celéstis [74v.] perhibéntur múnere digni : quia delectatiónis humáne probántur cupiditate nudáti. Qualem se rex David paupériem sustinuisse declárans ait, Ego vero egénus et pauper sum. Et álibi : non modo terréstria sed et ipsa pro Dómino superceléstia parvipéndens dicénsque, Quid enim michi restat in celo : et a te quid vólui super terram ? Mox ubique spei sue fixisset ánchoram : subdéndó manifestat, Michi autem adherére Deo bonum est : pónere in Dómino Deo spem meam. Alióquin nonnúlli mi-

sérrima conditióne paupertátis, et hic séculi gáudiis ob inópiam rerum, et ibi regno Dei ob meritórum nequíciam carent. Beáti qui nunc esúritis : quia saturabímmini. Quid esuríre beáti, quid sitíre débeant, Mathéus expónit videlicet justíciam, apertíssime nos ínstruens nunquam nos satis justos estimáre debére : sed quotidiánum justicie semper amáre, immo ardénter cúpere proféctum. Cujus perféctam securitátem non in hoc século, sed in futúre posse proveníre : supernórum desidério Psalmista flagrans osténdit qui ait, Ego autem cum justícia apparebo in conspéctu tuo : satiábor dum manifestábitur glória tua.

AS:647; 1519-C:24r; 1531-P:74v.⁴²

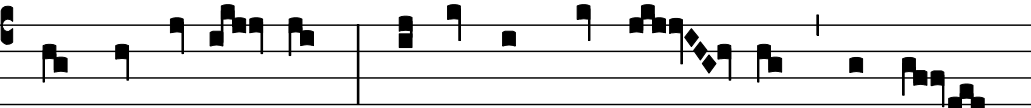
8. Resp.

VIII.

Ancti * me- i qui in is-to sé-cu-lo certá-

7590.

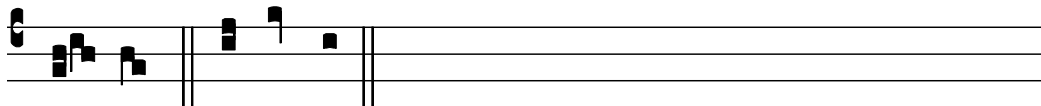

men ha-bu-ís- tis. † Mercé-dem la-bó- rum e-go

reddam vo- bis. ✠. Ve-ní-te be-ne-díc-ti Pa-tris

7590a.

me- i. † Mercé-dem.

Lectio ix.

Potest et simpliciter accipi. Beati qui nunc esuritis, qui corpus vestrum castigatis, et servituti subicitis, qui in fame et siti verbo operam datis : quia celestium tunc gaudiorum habebitis ubertate perfrui. Beati qui nunc fletis : quia ridebitis. Non temporalium damna commodorum, sed virtutum detrimenta spiritalium : qui flent, eterna beatitudine consolabuntur. Ubi non nostra solum : sed et proximi jubemur commissa flere debere. Quem si ut nos diligimus : consequenter nos illius et profectu gratulari, et defectu

necesse est tribulari. Nec solum tribulari : verum ad lacrymas usque succendi. Sic enim Samuel et David peccatum Saulis et interitum lugent, sic peccatricem Dominus ipse flevit super civitatem : et mestis compassus sororibus Lazarum quem divina majestate erat resuscitaturus, prius humana miseratione deflevit : mystice designans eos qui peccati morte sopiuntur, ut reviviscere queant a proximis esse plangedos. Quod autem nunc flentes risuros esse promittit, non pueriliter accipiendum est : sed scripture more risus nomine

mentis exultatio, et affectus quidem
létior intelligendus est esse desig-
nátus, sicut Sara, Risum inquit michi
fecit Deus. Et in Job dictum est, Os

autem verácium : replébitur risu. Per
que ut dixi nómina : gáudium ánime
figurátur intérius.

AS:648; 1519-C:24r; 1531-P:74v.⁴³

9. Resp.
II.

6891. N circú- i-tu * tu-o Dó-mi-ne lu-men est
quod nunquam de- fí-ci- et. †U- bi consti- tu- ís-ti lu-ci-
díssimas mansi- ó- nes. ‡I- bi requi- és- cunt sanctó- rum
6891b. á- nime. ✠. Lux perpé- tu- a lu- cé- bit
sanctis tu- is Dómi- ne : et e- té- ni- tas té- m- po- rum.
†U- bi. ✠. Gló- ri- a. 93*. ‡I- bi.

[*Ante laudes.*]

✠. Justi autem in perpétuum⁴⁴ vivent. {591}. [*et dicatur iste versiculus semper ante laudes tam in festis iij. lectiones quam ix. lectionum.*]⁴⁵

¶ *In laudibus.*

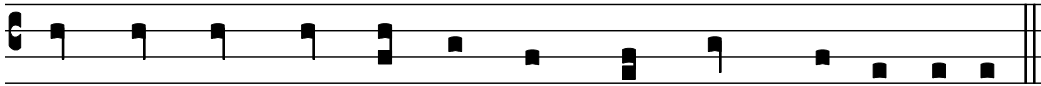
AS:648; 1519-C:24v; 1531-P:74v.⁴⁶

1. Ant.
VII.ii.

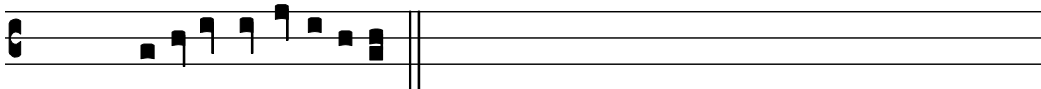

3539.

Ustó-rum autem á-nime * in ma-nu De-i sunt :

et non tan-gent il-los tor-mén-tum ma-lí-ci-e.

Ps. Dóminus regnávít. (*xcij.*) [45].

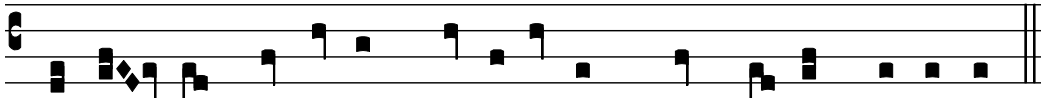
AS:648; 1519-C:24v; 1531-P:74v.

2. Ant.
VIII.i.

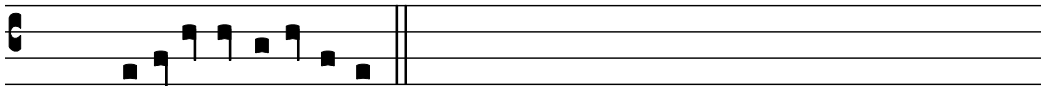

2021.

Um palma * ad regna perve-né-runt sancti :

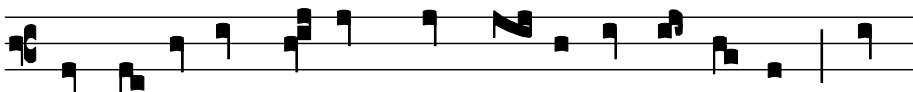
co-ró- nas de-có-ris me-ru-é-runt de ma-nu Dómi-ni.

Ps. Jubiláte. (*xcix.*) [46].

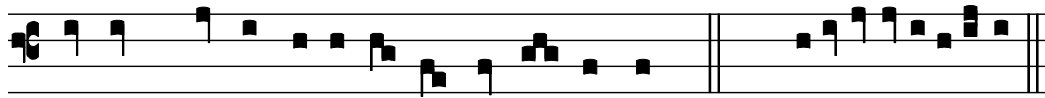
AS:648; 1519-C:24v; 1531-P:74v.

3. Ant.
I.i.

1935.

Orpo-ra sanctó-rum * in pa-ce se-púl-ta sunt : et

vi-vent nómi-na e-ó-rum in e- térnum. *Ps.* Deus Deus. (*lxij.*)

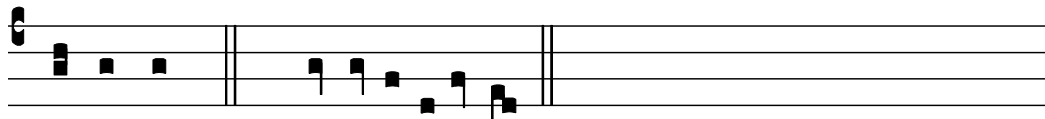
[47].

AS:648; 1519-C:24v; 1531-P:74v.⁴⁷

3717. 4. Ant.
T. Per.

Arty-res Dómi-ni * Dómi-num be-ne-dí-ci-te in

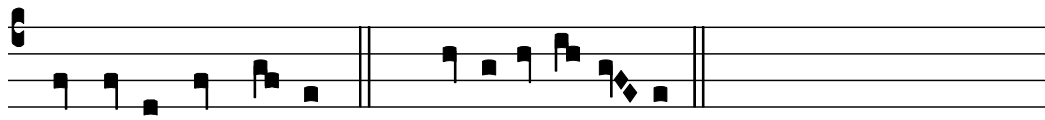
e-térnum. *Ps.* Benedicite. (*Daniel iij.*) [48].

AS:648; 1519-C:24v; 1531-P:74v.⁴⁸

2812. 5. Ant.
IV.i.

X-ultá-bunt * sancti in gló-ri- a : le-ta-búntur

cu-bí-li-bus su- is. *Ps.* Laudáte Dóminum. (*cxlviij.-cl.*) [49].

Capitulum [Reddet Deus.]⁴⁹ *ut supra ad vespas.* [739].

[In laudibus dicatur hic cantus in festis ix. lectionum quando fiunt secunde vespere plurimorum martyrum sive plurimorum confessorum extra tempus nativitas et pasche super hunc hymnum.]⁵⁰

Hymn.

II.

Ex glo- ri- ó-se márt-y-rum, * Co-ró-na con-fi-ténti-

8386.

um : Qui respu-éntes terré-na, Perdú-cis ad ce-lésti- a.

2. Aurem be-ní-gnam pró-ti-nus, Appó-ne nostris vó-ci-bus :

Trophé-a sacra pángimus, Ignósce quod de-línqui-mus.

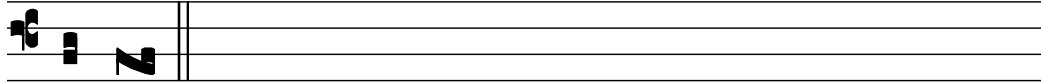
3. Tu vin-cis in mar-tý-ri-bus, Parcéndo confessó-ri-bus :

Tu vince nostra crí-mi-na, Do-nándo in-dul-génti- um.

4. De-o Pa-tri sit gló-ri-a, E-júsque so-li Fí-li-o :

Cum Spí-ri-tu Pa-rácly-to, Et nunc et in perpé-tu-um.

Amen.

[*Ad ij. vespas et in laudibus quando non fiunt ij. vespere dicatur hic cantus in festis ix. lectionum plurimorum martyrum sive confessorum extra tempus nativitatis et paschale.*]⁵¹

HS:121r; 1519-C:25r; 1531-P:74v.

Hymn.
VIII.

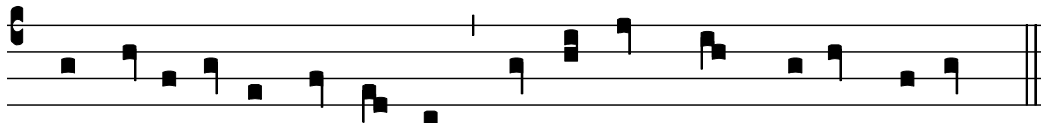
Ex glo-ri-ó-se már-ty-rum, * Co-ró-na confi-ténti-

um : Qui respu-éntes terré-na, Perdú-cis ad ce-lésti-a.

2. Arem be-nígnam pró-ti-nus, Appóne nostris vó-ci-bus :

Trophé-a sacra pángi-mus, Ignósce quod de-línquimus.

3. Tu vincis in martý-ri-bus, Parcéndo confessó-ri-bus :

Tu vince nostra crimi-na, Do-nándo indulgénti-am. 4. De-

o Pa-tri sit gló-ri-a, E-júsque so-li Fí-li-o : Cum Spí-ri-

tu Pa-rácly-to, Et nunc et in perpé-tu-um. Amen.

[*In tempore nativitatis quando chorus regitur ad laudes et ad secundas vesperas dicatur hic cantus super hunc hymnum.*] ⁵²

HS:122r; 1519-C:25r; 1531-P:74v.

Hymn.
III.

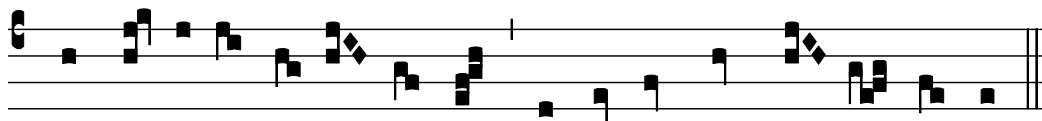
Ex glo-ri-ó-se már-ty-rum, * Co-ró-na con-fi-ténti-

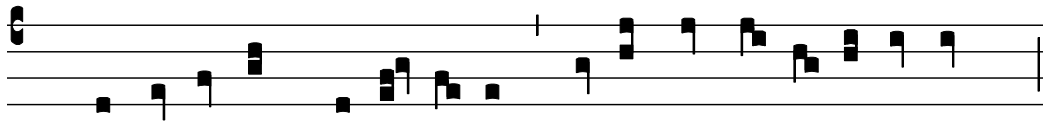
um : Qui respu-éntes ter-ré-na, Perdú-cis ad ce-lés-ti-a.

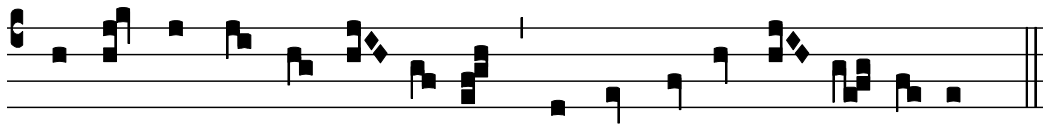
2. Arem be-nígnam pró-ti-nus, Appóne nostris vó-ci-bus :

Trophé-a sa-cra pán-gi-mus, Ignósce quod de-línqui-mus.

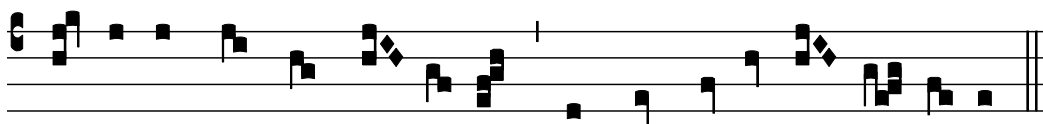
3. Tu vincis in mártý-ri-bus, Parcéndo confessó-ri-bus :

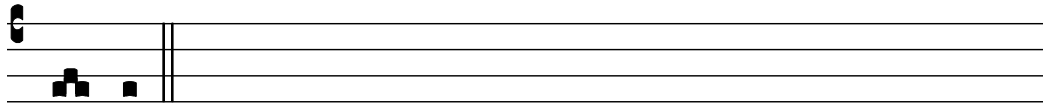
Tu vin-ce nostra crí-mi-na, Do-nándo indul-gén-ti-am.

4. Gló-ri-a ti-bi Dó-mi-ne, Qui na-tus es de vírgi-ne : Cum

Pa-tre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi-térna sé-cu-la.

A-men.

[*Hii duo cantica locum habent in omni festi iij. lectiones plurimorum martyrum sive confessorum [sine regimine chori]⁵³ per totum annum ad laudes super hunc hymnum.*⁵⁴

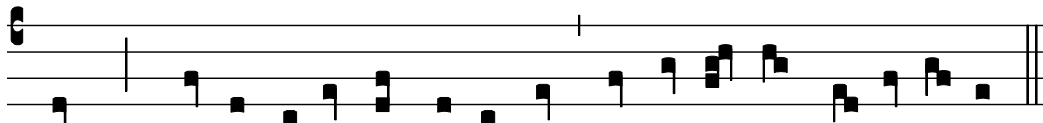
HS:121r; 1519-C:25r; 1531-P:74v.

Hymn.

IV.

Ex gló-ri-ó-se mártý-rum, * Co-ró-na confi-ténti-

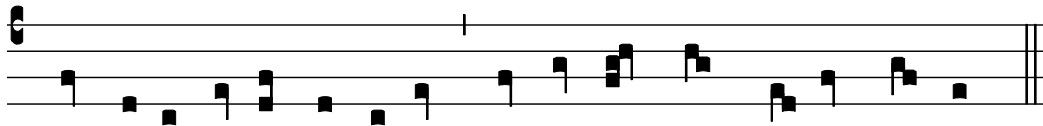

um : Qui respu-éntes terré-na, Perdú-cis ad ce-lésti-a.

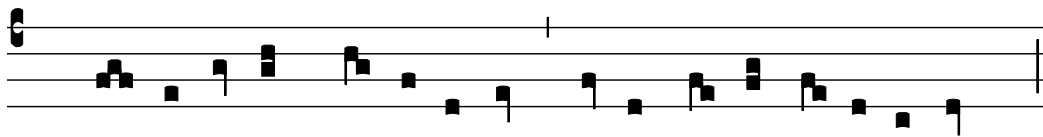
In natali plurimorum martyrum extra tempus paschale.

2. Au-rem be-nígnam pró-ti-nus, Appóne nostris vó-ci-bus :

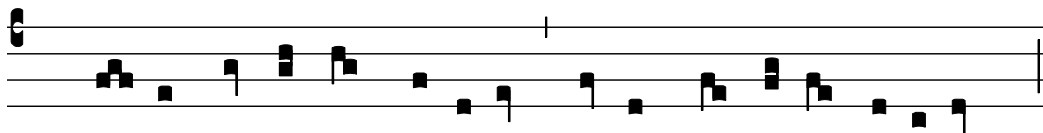
Trophé-a sacra pángimus, Ignósce quod de-línqui-mus.

3. Tu vincis in mar-tý-ri-bus, Parcéndo confessó-ri-bus :

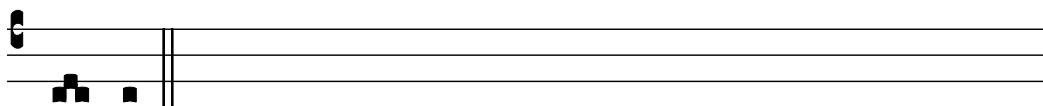
Tu vince nostra crími-na, Do-nándo indul-génti-am.

4. De- o Pa-tri sit gló-ri-a, E-júsque so-li Fí-li-o :

Cum Spí-ri-tu Pa-rácly-to, Et nunc et in perpé-tu-um.

A-men.

HS:123r; 1519-C:25r; 1531-P:74v.

Hymn.

II.

Ex glo-ri-ó-se márt-y-rum, * Co-ró-na confi-ténti-

um : Qui-respu-éntes terré-na, Perdú-cis ad ce-lést-i-a.

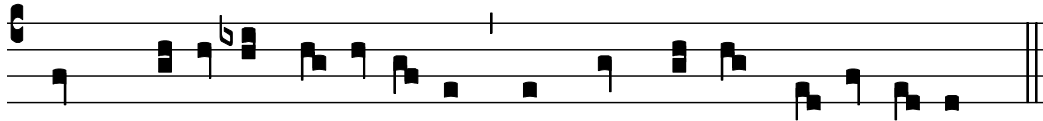
2. Aurem be-ní-gnas pró-ti-nus, Appó-ne nostris vó-ci-bus :

Trophé-a sacra pángi-mus, Ignósce quod de-línqui-mus.

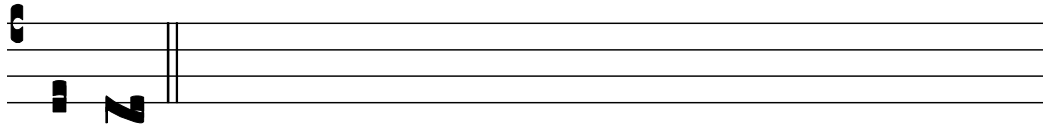
3. Tu vincis in mar-tý-ri-bus, Parcéndo confessó-ri-bus :

Tu vince nostra crími-na, Do-nándo indul-génti-am.

4. De-o Pa-tri sit gló-ri-a, E-júsque so-li Fí-li-o :

Cum Spí-ri-tu Pa-rácly-to, Et nunc et in perpé-tu-um.

Amen.

[In tempore paschali : cantatur hic cantus.]⁵⁵

HS:124r; 1531-P:74v.

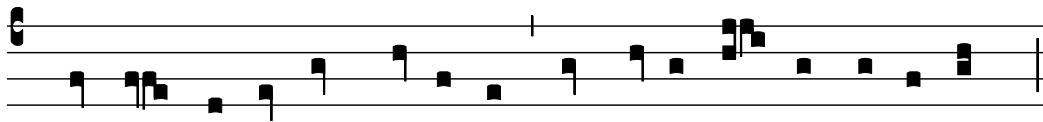
Hymn.
III.

Ex glo-ri-ó-se mártý-rum, * Co-ró-na con-fi-ténti-

um : Qui respu-én-tes terré-na, Perdú-cis ad ce-lésti- a.

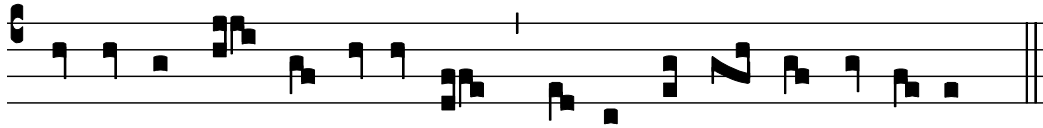
2. Aurem be-nígnas pró-ti-nus, Appóne nos-tris vó-ci-bus :

Trophé-a sa-cra pángimus, Ignósce quod de-línqui-mus.

3. Tu vin-cis in mártý-ri-bus, Parcéndo con-fessó-ri-bus :

Tu vince nos-tra crími-na, Do-nándo in-dul-génti-am.

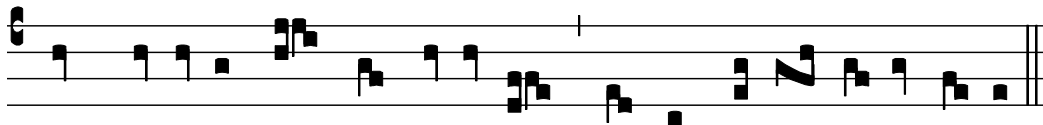
4. Qué-su-mus auctor ómni-um, In hoc paschá- li gáudi-o :

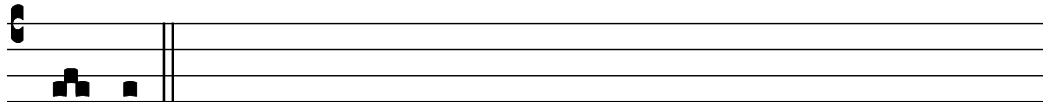
Ab omni mor-tis ímpe-tu, Tu-um de-fén-de pópu-lum.

5. Gló-ri-a ti-bi Dómi-ne, Qui surrex-ís-ti a mórtu-is :

Cum Patre et Sanc-to Spí-ri-tu, In sempi-tér-na sé-cu-la.

A-men.

∞. Mirábilis Deus in sanctis suis. [192].

AS:648; 1519-C:25v; 1531-P:74v.⁵⁶

3451. Ant.
VIII.i.

S-tó-rum * est e-nim regnum ce-ló-rum qui con-

In natali plurimorum martyrum extra tempus paschale.

tempse-runt vi-tam mundi et perve-né-runt ad prémi- a
regni et la-vé-runt sto-las su-as in sánqui-ne Agni.

Ps. Benedíctus. 68.*

Alia antiphona.

AS:649; 1519-C:25v; 1531-P:74v.

Ant.
I.v.

A-vé-runt * sto-las su-as et cándi-das e-as fe-
cé-runt in sánqui-ne Agni. *Ps. Benedíctus. 52*.*

3602.

¶ *He predicte due antiphone dicuntur alternis vicibus per ebdomadam in festis plurimorum martyrum tam iij. lectionum quam ix. lectionum super Benedíctus. vel ad memoriam eorundem sanctorum. Ita tamen quod semper in primis dicitur ant. Istórum est. [778].* [75r.]

Oratio ut supra. [750].

¶ *Ad j.*

*Ant. Justórum autem.*⁵⁷ [769].

Ps. Deus in nómine. (liij.) [95].

¶ *Ad iij.*

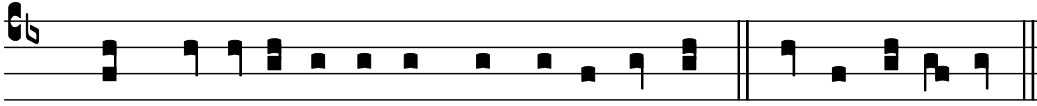

Ant. Cum palma. [769].

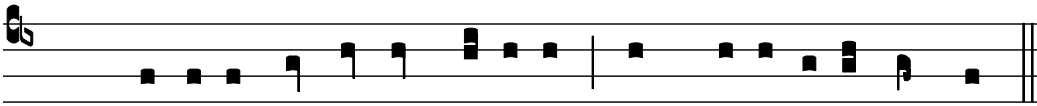

Ps. Legem pone. (cxviiij. 33.) [132].

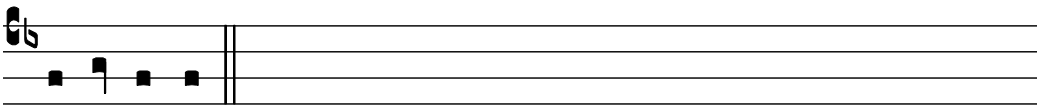

Capitulum [Reddet Deus.]⁵⁸ *ut supra.* [739].

AS:649; 1519-C:25v; 1531-P:75r.

7065. Resp. VI.   E-támi-ni in Dómi-no. †Et ex-ultá-te justi.

7065a.   Et glo-ri-ámi-ni omnes recti corde. †Et ex-ultá-te.

  Et Gló-ri-a Pa-tri et Fí-li-o : et Spi-rí-tu-i Sancto.

  Le-támi-ni.

∞. Exúltent justi in conspéctu Dei. [195].

¶ *Ad sextam.*

Ant. Córpora sanctórum. [770].

Ps. Defécit in salutáre. (cxviiij. 81.) [141].

Capitulum. Sapientie x. (18.)

TRánstulit illos per mare
Rubrum, et transvéxit eos per
aquam nímiám : inimícos autem

illórum demérsit in mare, et ab
altitúdine inferórum edúxit eos.

AS:649; 1519-C:25v; 1531-P:75r.

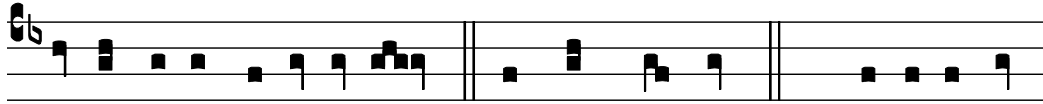
Resp.
VI.

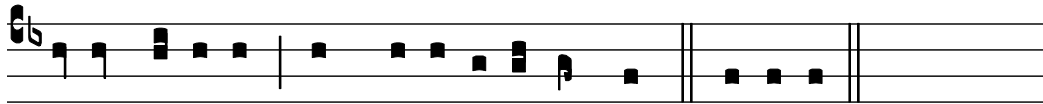
6705.

6705a.

X-últent justí. †In conspéc-tu De- i. ⁊. Et de-

lecténtur in le-tí-ci- a. †In conspéc-tu. ⁊. Gló-ri- a Pa-

tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto. Exúltent.

⁊. Justórum ánime. 426.

¶ *Ad ix.*

Ant. Exultábunt. [770].

Ps. Mirabilia. (cxviiij. 129.) [150].

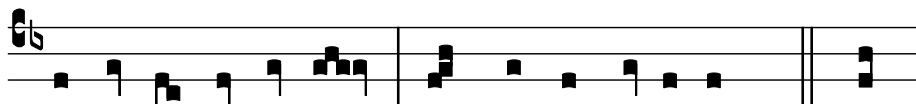
Capitulum. Sapientie x. (19.)

Justi tulérunt spólia impiórum et
decantavérunt Dómine nomen
sanctum tuum : et víctricem manum

tuum laudavérunt páriter Dómine
Deus noster.

AS:649; 1519-C:26r; 1531-P:75r.

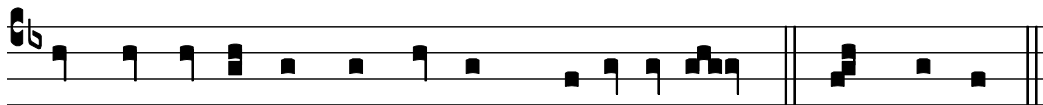
Resp.
VI.

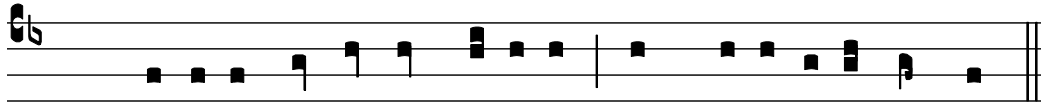
7055.

7055a.

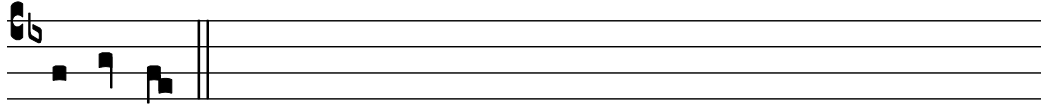
Ustó-rum á-nime. †In ma-nu De- i sunt. ⁊. Et

non tanget il-los torméntum ma-lí-ci- e. †In ma-nu.

Ÿ. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto.

Justó-rum.

Ÿ. Mirábilis Deus in sanctis suis.

[Ÿ. Et.]⁵⁹ [192].

¶ *Ad [ij.]⁶⁰ vesperas.*

Ant. Justórum autem ánime. [769].

Psalmi feriales.

Capitulum [Reddet Deus.]⁶¹ *ut supra.* [739].

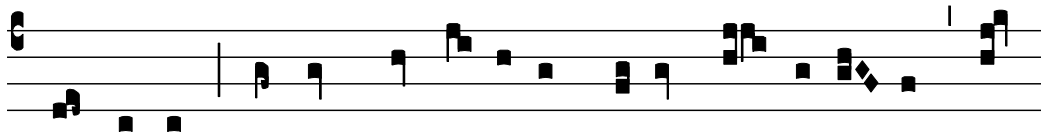
Hymnus. Rex glorióse mártýrum. [770].

Ÿ. Mirábilis Deus. [192].

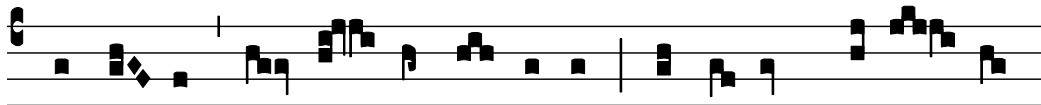
AS:649; 1519-C:26r; 1531-P:75r.⁶²

1212. Ant.
VIII.i.

Bstér-get * De- us omnem láchrymam ab ó-cu-lis

sanctó-rum : et jam non e- rit ámpli- us ne-que luc-tus, ne-

que cla-mor, sed nec ul-lus do-lor quó-ni- am pri- ó- ra

transi- é-runt. *Ps. Magnificat. 69**.

Oratio ut supra.

[C] *Item alie lectiones plurimorum martyrum.*

Lectio j.

Uotienscúnque fratres sanc-
tórum mártýria celebrámus :
tótiens laudes Salvatóris
edícimus. Et quótiens eórum assé-
rimus passiónes : tótiens Christi

glóriam predicámus. Non enim
suspícimus⁶³ quod passi sunt : sed
propter quem passi sunt admirámur.
Igitur non pena in laude : sed fides est
in honóre.

Lectio ij.

Magnificámus ergo mártýres,
non quia grávis subiacére
supplíciis : sed quia justície causa
éadem tolerávere supplícia. Nam
plúrimos sceleratórum pejóres penas
vidimus esse perpéssos : sed nichil eis
prosunt, quia mártýres causa justícat

: sceléstos consciéntia sua damnat.
Summo ígitur et precípua loco
propter fidem habéndi sunt beáti
mártýres. Vidéte autem quem idem
locum apud hómines mereántur :
quem apud Deum locum sub altári
meruérunt.

Lectio iij.

Dicit⁶⁴ enim sancta Scriptúra,
Vidi sub ara Dei ánimas
occisórum propter verbum Dei, et
propter testimónium quod habébant
et clamábant, Víndica Dómine
sánguinem nostrum. Sub ara inquit
Dei vidi ánimas occisórum. Quid
reveréntius, quid honorabílius dici
potest, quam sub illa ara requiészere
in qua Deo sacrificium celebrátur, in

qua offerúnter hóstie, in qua
Dóminus est sacerdos, sicut scriptum
est, Tu es sacerdos in etérnum
secúndum órđinem Melchisedech ?
Recte ergo sub ara mártýres
collocántur quia super aram Christus
impónitur. Recte sub altári justórum
ánime requiészunt : quia super altáre
corpus Dómini offértur.

Lectio iiij.

Non immérito justi illic vindictam sanguinis postulant : ubi etiam pro peccatoribus Christi sanguis effunditur. Convenienter igitur et quasi pro quodam consortio ibi martyribus sepultura decreta est : ubi mors Domini quotidie celebratur, sicut ipse ait, Quotiescunque hoc feceritis mortem meam annunciabitis, donec veniam. Scilicet ut qui propter

mortem ejus mortui fuerant : in sacramenti ejus mysterio requiescant. Non immérito inquam consortio quodam illic occisis requies et tumulus constituitur, ubi occisionis Domine membra ponuntur, ut quos cum Christo unius passionis causa devinxerat : unius etiam loci religio copularet.

Lectio v.

Legimus plerosque justorum Abrahe sinibus refoveri. Nonnullos paradisi amenitate letari : nemo tamen melius preter martyres meruit. Hoc est ibi requiescere : ubi et hostia Christus est et sacerdos scilicet ut et propiciationem de oblatione hostie consequantur : et benedictionem defunctionemque sacerdotis accipiant. Dicitur illis vindictam postulantes post datum munus, ut quiescant /added-modicum tempus/ atque sustineant : donec compleatur numerus servorum illorum. Videtis igitur quoniam

propter nos martyrum vindicta differtur. Dum enim nos retardamus : horum sanguis inutilis est. Sed hoc contigit ex nostra desidia : qui non sicut dignum est religiose vivimus, qui non pie sicut congruit operamur. Nam si bonorum operum ad Deum justitia nostra precederet : jam servorum numerus qui expectatur esset completus [recte impletus?]. Nulli autem dubium est vindictam post iudicium martyres percepturos qui etiam ante iudicium premiis celestibus honorantur.

Lectio vj.

Dicit iterum eadem scriptura sancta : et perterritos agones et coronas eorum describens perpetuas, His sunt qui venerunt ex magna

tribulatione : et laverunt stolas suas et dealbaverunt eas in sanguine Agni. Stolas quippe martyres in sanguine Agni laverunt : dum membra sua que

óculis insipiéntium visa sunt penárum squalóre fedári : sic pótius fuso pro Christo sángine ab ómnibus munávere contágiis, ínsuper et beáte immortalitátis luce digna reddidere, quod est lotas étiam dealbásse stolas in sángine Agni. Ideo sunt inquit ante thronum Dei et sérviant ei nocte ac die in templo ejus. Non est laboriósá sed amábilis et optánda sérvitus : in Dei láudibus perpétuo

assístere. Dies quippe et nox non vicissitúdinem témporis próprie : sed perpetuitátem trópice significant. Nox enim non erit illic, sed dies una mélior in átriis Christi super mília : ubi abstérget Deus omnem láchrymam ab óculis eórum dantque vocem letície et salútis etérne in tabernáculis justórum. Per eum qui vivit et regnat Deus. Per ómnia sécula seculórum amen. Tu autem.

Evangelium. [Secundum Matheum v.1.

IN illo témpore :] Videns turbas Jesus [: ascéndit in montem. Et cum sedisset : accessérunt ad eum discípuli ejus. Et réliqua.]⁶⁵

Omelia venerabilis Bede prebyteri.

Mons in quo sedet Dómnus mystice significat majóra precépta justície : quia minóra erant que Judéis data sunt. Unus tamen Deus per sanctos prophétas et fámulos suos, secúndum ordinatíssimam distributióinem témporum, dedit minóra precépta pópulo, quem timóre adhuc alligári oportébat : et per filium suum majóra pópulo :

quem caritáte jam liberári convénerat. Cum autem minóra minóribus : majóra majóribus dantur, ab eo dantur qui solus novit congruéntem géneri humano exhibere medicínam. Sedens autem docet : quod pértinet ad dignitátem magistérii. Et accessérunt ad eum discípuli ejus : ut audiéndis verbis illíus hi essent étiam córpore vicinióres : qui precéptis impléndis étiam ánimo propinquábant. Mystice étiam séssio Dómini, incarnátio ejus est : quia nisi Dóminus incarnátus esset : humanum genus accédere ad eum non potuísset. Tu.

Lectio viij.

Accessérunt autem discípuli non tantum loco : sed étiam fide et devotióne ut susciperent pacem pópulo suo. Nisi enim illi

accessíssent : sánitas ad nos non veníisset. Et apériens os suum docébat eos dicens. Non vacat quod nunc eum dictum est aperuísse os suum qui

in lege véteri aperíre solébat ora prophetárum. Per os quoque verus designátur homo. Quod autem dicit docébat eos per auctoritáte doctríne, divínam osténdit natúram, que humánam in se suscipere dignáta est formam per quam dóceret. Beáti páuperes spírítu : quam ipsórum est regnum celórum. Ne quis putáret paupertátem que nonúnquam necessitátem pátitur a Dómino predicári : adjúnxit spírítu, ut humilitátem intelligerémus non

penúriam. Beáti mites : quóniam ipsi possidébunt terra. Non terram Judée nec terram istíus mundi, nec terram maledíctam spinas et tríbulos afferéntem quam crudelíssimus quisque debellátor magis póssidet : sed terram quam Psalmísta desíderat dicens, Credo vidére bona Dómini : in regióne vivórum. Beáti qui lugent : quóniam ipsi consolabúntur. Luctus hic non mortuórum pónitur commúni lege natúre sed peccátis et viciis mortuórum.

Lectio ix.

Beáti qui esúriunt et sítiunt justíciam : quóniam ipsi saturabúntur. Non nobis súfficit velle justíciam : nisi justície patiámur famem, ut sub hoc exémplo nunquam nos satis justos, sed semper sitíre justície ópera intelligámus. Beáti misericórdes : quóniam ipsi misericórdiam consequéntur. Misericórdia non solum in elemósinis intelligitur sed in omni peccáto fratris, si altérius ut ónera nostra portémus, si íncium doceámus, si errántem corrigámus. Misericórdia enim non solum in donis corporálibus : sed étiam in animábus salvándi exercénda est. Beáti mundo corde : quóniam ipsi Deum vidébunt. Mundo corde sunt : quos non árguit ulla consciéntia peccáti. Nam

mundus mundo corde conspícitur sicut scriptum est, In simplicitáte cordis quérite illum, hoc est mundum cor : quod est simplex cor. Beáti pacífici : quóniam filii Dei vocabúntur. Pacífici illi rite vocántur : qui primum in corde suo, deínde inter fratres dissidéntes pacem fáciunt. Quid enim prodest per te álios placári, cum in tuo ánimo sint bella viciórum ? Beáti qui persecutióne patiúntur propter justíciam : quóniam ipsórum est regnum celórum. Signánter áddidit propter justíciam, multi enim propter peccáta sua patiúntur persecutióne : et non sunt justí. Simúlque consídera quod octáva vere circuncisióne beatitúdo martýrio termináur. Tu.

Aliud Evangelium secundum Lucam. [xxj. 9.] Lectio vij.

N illo tēpore, Dixit Jesus discipulis suis, Cum audieritis prélia et seditiões nolite terréri. Opórtet primum hec fieri : sed nondum statim finis. Et réliqua.

Omelia beati Gregorii pape.

Dominus ac Redēptor noster peritúri mundi precurréntia mala denúnciat : ut eo minus pertúrbent veniéntia quo fuérunt prescíta. Minus enim jácula fériunt

que previdéntur. Et nos tollerabílius mundi mala suscípimus : si contra hec per presciéntie clipeum munímur. Ecce étenim dicit, Cum audieritis prélia et seditiões : nolite terréri. Opórtet primum hec fieri : sed nondum statim finis. Pensánda sunt verba Redemptóris nostri : per que nos áliud intérius áliud extérius passúros esse denúnciat. Bella quippe ad hostes pértinent : seditiões ad cives.

Lectio viij.

AT ergo nos índicet intérius exteriúsque turbári : áliud nos fatétur ab hóstibus áliud a frátribus pérpeti. Sed his malis preveniéntibus : quia non statim finis sequátur : adjúngit, Surget gens contra gentem, et regnum advérsus regnum : et

terremótus magni erunt per loca, et pestiléntie et fames : terrorésque de celo et signa magna erunt. Vel sicut in quibúsdam codícibus invenítur : terrorésque de celo et tempestátes. Atque post súbditur, Et signa magna erunt.

Lectio nona.

Altima vero tribulátio : multis tribulatióibus prevenítur et per crebra mala que preveniunt indicántur. Et ídeo post bella et seditiões non statim finis séquitur, quia multa mala debent precurrére : ut malum váleant sine fine nunciáre. Sed cum tot signa perturbatiónum dicta sunt : opórtet ut éorum consideratiónem brévitèr per síngula

perstringámus. Quia necesse est ut ália e celo, ália e terra, ália ab eleméntis, ália ab homínibus patiámur. Ait ergo, Surget gens contra gentem ecce perturbátio hóminum. Erunt terremótus magni per loca ecce respéctus ire désuper. Erunt pestiléntie ecce inequalitas córporum. Erit fames : sterílitas terre. Terrorésque de celo et

tempestates : ecce inequalitas aeris. Quia ergo omnia consummanda sunt : ante consummationem omnia perturbantur. Et qui in cuncti deliquimus : in cunctis ferimur, ut

impleatur quod dicitur in Salamone, Pugnabit pro eo orbis terrarum contra insensatos. Omnia namque que ad usum pravitatis infleximus : ad usum nobis vertitur ultionis.

Aliud Evangelium secundum Lucam. [vj. 20.] Lectio vij.

N illo tempore, Elevatis oculis Jesus in discipulos suos dicebat, Beati pauperes spiritu : quia vestrum est regnum Dei. Et reliqua.

Omelia Origenis.

Et si generaliter Dominus loquebatur omnibus : specialiter tamen in discipulos oculos levavit quos amore gratie fecit digniores. Elevatio quippe oculorum Domini,

amplioris misericordie munera signat. Et in discipulis suis oculos levavit : quos spiritu alius virtutibus ditavit. Juxta quod alibi legimus quia cum dixisset ei quidam, Ecce mater et fratres tui foris stant, querentes loqui tecum, ipse elevatis oculis in discipulos suos ait, Ecce mater mea et fratres mei.

Lectio viij.

Quod elevatis autem oculis Jesus in discipulos suos dicebat : audiamus, Beati pauperes spiritu : quia vestrum est regnum Dei. Et que talem inter reliquas beatitudines tenere debet principatum nisi

spontanea paupertas ? Ex ipsa enim cetera virtutes exordium quoddam et originem sumunt. Sicut enim ex una radice arboris membra ramorum et folia proudeunt : sic ex spontanea paupertate multe virtutes generantur.

Lectio ix.

Qui spontaneam paupertatem amat : ille misericors est per largitatem, et non tenax per avariciam. Et consequenter et mitis

quia non divicias querit propter jactantiam, qui paupertatem diligit cum humilitate.

Aliud Evangelium secundum Marcum. [xiiij. i.]. Lectio septima.

IN illo tempore, Egrediēte Dōmino Jesu de templo : ait illi unus ex discipulis suis, Magister aspice quales lapides et quales structurē. Et reliqua.

Iuxta hystōria manifestus est sensus. Recedēte Dōmino de

templo : omnia legis edificia et compositio mandatorum ita destructa esse : ut nichil a Judēis possit impleri, et capite sublato, universa inter se membra compūgnent.

Lectio viij.

ET quia fundata in gentibus fide et ecclesia Christi Judēa dignas sue perfidie penas erat luitura,⁶⁶ apte⁶⁷ Dōminus post laudatam in paupere vidua devotione ecclesie egredientur

de templo ruinamque ejus futuram atque edificia tunc admiranda non multo post complanda esse predixit.

Lectio ix.

Divinitus autem procuratum est : ut patefactura per orbem fidei evangelice gratia templum ipsum quondam augustum cum suis cerimoniis tolleretur. Ne quis forte ad huc parvulus ac lacteus in fide si

videret permanere quod a prophetis sanctis factaque a Dōmino sunt instituta admirando sanctum seculare paulatim a sinceritate fidei que est in Christo Jesu ad carnale laberetur⁶⁸ Judaismum.]⁶⁹

Item alia capitula plurimorum martyrum et dicuntur cum capitulis supradictis⁷⁰ alternis vicibus per ebdomadam. Ita tamen quod semper quando dicitur ant. Sancti per fidem. super psalmos dicitur istud capitulum Reddet Deus. [739].

¶ *Ad utrasque vespas et ad laudes et ad iij. nisi propria hystoria habeatur vel proprie laudes [tunc]⁷¹ ad utrasque vespas et ad matutinas⁷² et ad iij. dicitur hoc capitulum.*

Hebr. xj. (33.)

Sancti per fidem vicerunt regna, operati sunt justiciam, adēpti

sunt repromissiones in Christo.

¶ *Ad vj.*

Capitulum. Hebr. xj. (36.)

S Ancti ludíbria et vérbera expérti, ínsuper et víncula et cárceres : lapidáti sunt, secti sunt,

tentáti sunt : in occisióne gládii mórtui sunt.

¶ *Ad ix.*

Capitulum. Hebr. xj. (37.)

Ercuíerunt in melótis, in péllibus caprínis, egéntes, angustiáti, af-

flícti : quibus dignus non erat mundus.

¶ *Item [in festo]⁷³ plurimorum martyrum quando ix. lectiones vel iij. habentur cum propria hystoria vel proprie laudes.*

Ad utrasque vespas et ad matutinas et ad iij.

Capitulum. Sapientie iij. (1.)

Iustórum ánime in manu Dei sunt, et non tanget illos tormentum malície : visi sunt óculis

insipiéntium mori, illi autem sunt in pace.

¶ *Ad vj.*

Capitulum. Sapientie iij. (4.)

SI coram homínibus torménta passi sunt : spes illórum immortalítate plena est.

¶ *Ad ix.*

Capitulum. Sapientie iij. (5.)

IN paucis vexáti, in multis bene disponéntur quóniam Deus ten-

távit illos : et invénit illos dignos se.

Notes, pages [739]-[790].

¹ 1519-C:18v.

² 1519-C:19r.

³ 1519-C:19r.

⁴ 1519-C:19r.

⁵ HS:117v. does not indicate any flats.

⁶ 1519-C:19v.

⁷ In PHM:54. the first phrase of the melody is as follows.

Anctó-rum mé-ri-tis * inclí-ta gáudi- a,

⁸ 1519-C:119v. has no flats.

⁹ 'festis', 1519-C:20r.

¹⁰ 1519-C:20r.

¹¹ 1519-C:20r.

¹² 1519-C:20r.-20v.

¹³ In AS:642 this invitatory is added in the margin, but appears to be in the original hand. It is inserted after the invit. 'Mirábilem'.

¹⁴ 'In festis ix. lectionum invitorium.' A:642.

¹⁵ In BL-52359:476v. 'Deum' is set EF.F; 'adorémus' is set FE.DC.D.FDEFGDDC.

¹⁶ 'quando invitorium est simplex.' 1519-C:20v.

¹⁷ In BL-52359:477r. 'vineam justórum : sed in' is set G.F.G F.E.E D A.

¹⁸ BL-52359:477r. has 'suscépit illos'.

¹⁹ 'al. Sermo xxxi. Op. v. 224, ed. Paris, 1837.' SB-P:398. SB-P:398. indicates 'Sermo 45'.

²⁰ In BL-52359:477r. 'lácrimam' is set AAG.F.FGAAG; in the verse 'ámplius' and its music precedes 'sítient' and its music.

²¹ In BL-52359:477v. 'sancti gloriósum' is set GACABAA.AG F.AC.CDC.AC; 'fudérunt' is set G.GA.G; 'Dómino' is set G.GABAGA.AG; 'in morte' is set GD G.AC; 'triumpháles' is set F.G.G.GAGF.

²² 1519-C:21v. indicates no flat at 'tribulatióne' or at 'suas.' In BL-52359:477v. 'córpora' is set A.G.FG; 'supplícia' is set FE.D.DEFEF.ED; 'meruérunt' is set F.G.AG.GE; 'perpétuas' is set Fe.CD.DEFEF.ED; 'venérunt' is st G.G.G; 'magna' is set GA.G.

²³ In BL-52359:477v. 'sunt ejus' is set DF F.F.

²⁴ 1519-C:22r. has no flat. In BL-52359:477v. 'fortitúdinem' is set G.A.F.G.F; 'pennas ut aquívolábunt et ' is set A.G F G.F.E F.GA.A A.

²⁵ In BL-52359:478r. 'precéptis tuis' is set D.DFE.FG FED.DEDDBC; 'aquis' is set CCB.A; 'via' is set ED.CD.

²⁶ In BL-52359:478r. 'carníficum' is set CD.D.CBCDCDE.D; 'nómine' is set FG.FED.DEDDBC.

²⁷ AS:645. has a flat at 'mártýrum'. In BL-52359:478v. 'meruérunt' is set D.EFGDE.DC; 'vite' is set AC.CB).

²⁸ 'natali' 1519-C:23r.

²⁹ 1519-C:23r.

³⁰ 1519-C:23r. has no flat at 'pótuit' or at 'pervenérunt'. In BL-52359:478v. 'régiam' is set ACCA.AGABAB.BA; 'pervenérunt' is set F.GA.AGABG.DFDDC. In AS:646. 'celéstia' is set GAFefgfe.ed.defef.ed.

³¹ In 1519-:23r. this rubric precedes the R . 'Hec est fraternitas.' At this point AS:646. and BL-52359. add the R . 'O constanci martyrum.' which also appears as R . 6. of All Saints. (In 1531 it appears only as R . 6. of All Saints.) There is no rubric indicating its function, but it may be presumed to be an alternate choice for R . 6.

³² 'Marcelli', 1519-C:23r.

³³ SB-P:403; 1519-C:23r.

³⁴ [Marcellini, *Chev.*], SB-P:403.

³⁵ 1519-C:23r.

³⁶ 1519-C:23v. and 1531-P:74r. have 'imperpétuum'. In BL-52359:479r. 'eórum' is set GF.E.E.

³⁷ In BL-52359:479r. 'ut herédes' is set G F.G.A.

³⁸ In BL-52359:479r. this antiphon appears thus:

9. Ant.
IV.i.

C-ce merces * sanctó-rum co-pi-ó-sa est a-pud
De-um : ipsi ve-ro mórtu- i sunt pro Chris-to, et vi-vent
in e-térnum. Ps. Deus venérunt gentes.

³⁹ 'Omelia venerabilis Bede', 1519-C:23v.

⁴⁰ Op. v. 285. SB-P:403.

⁴¹ BL-52359:479v. has 'prestitérunt'; 'fraternitátis' is set F.FGAB,AG.FEFGFG.GF; the first syllable of 'una' appears five notes later.

⁴² In BL-52359:479v. 'labórum ego' is set AG.GACAB.AG G.FGFFDED.

⁴³ In BL-52359:479v. 'quod' is set CD; 'deficiet' is set DA.C.DE.D. BL-52359:480r. has no repeat mark at 'Ubi'; 'Ibi' is set DCA.CD.

⁴⁴ 'imperpétuum', 1519-C:24r.

⁴⁵ 1519-C:24r.

⁴⁶ In BL-52359:480v. 'Dei' is set CD.CB.

- ⁴⁷ In BL-52359:481r. 'etérnum' is set A.G.G.
- ⁴⁸ In BL-52359:481r. 'cubílibus' is set F.F.E.F.
- ⁴⁹ 1519-C:24v.
- ⁵⁰ 1519-C:24v.
- ⁵¹ 1519-C:25r.
- ⁵² 1519-C:25r.
- ⁵³ HS:122v.
- ⁵⁴ 1519-C:25r.
- ⁵⁵ HS:124r.
- ⁵⁶ In BL-52359:481r. 'regni' is set A.GABAGA; 'sánguine' is set GABCBA.B.A.
- ⁵⁷ 'Justórum ánime', 1519-C:25v.
- ⁵⁸ 1519-C:25v.
- ⁵⁹ 1519-C:26r.
- ⁶⁰ 1519-C:26r.
- ⁶¹ 1519-C:26r.
- ⁶² In AS:649. 'Abstérget' appears to be set G.GCb.A. In 1519-C:26r. 'Abstérget' is set G.GC.A.
- ⁶³ 'suscépmus', *Legend*-1518-C:9r. Non-Sarum sources generally have 'suspícimus'. However, *Breviarium Bothanum* (1900):413. has 'suscépmus'.
- ⁶⁴ Other, non-Sarum sources have 'Dicit'; *Legend*-1518-C:9r. has 'Dixit'.
- ⁶⁵ *Legenda*-1518-C:9r. has here only the incipit: '*Evangelium. Videns turbas Jesus. Require in festo reliquiarum.*
- ⁶⁶ 'luctúra', *Legend*-1518-C:11r; 'luc túra', *The Complete Works of Venerable Bede* X:198.
- ⁶⁷ 'apta', *Legend*-1518-C:11r; 'apte', *The Complete Works of Venerable Bede* X:198.
- ⁶⁸ 'liberétur', *Legend*-1518-C:11r; 'laberétur', *The Complete Works of Venerable Bede* X:198.
- ⁶⁹ *Legenda*-1518-C:9r-11r.
- ⁷⁰ 'subscriptis', 1519-C:26r.
- ⁷¹ 1519-C:26r.
- ⁷² 'laudes', 1519-C:26r.
- ⁷³ 1519-C:26v.